

Sprawozdanie z działalności

**Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Więcborku
w 2023 r.**

Więcbork, marzec 2024

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	5
2.	Realizacja zadań z zakresu pomocy i integracji społecznej	6
2.1	Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy.....	6
2.2	Wybrane świadczenia pomocy społecznej, w tym praca socjalna	9
2.3	Klub Samopomocy - Klub Senior+	15
2.4	"Aktywizacja społeczności lokalnej na terenie działania Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA" projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich.....	16
2.5	„Inicjatywy w zakresie usług społecznych realizowane przez NGO” projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich	16
2.6	„Centrum Aktywności Seniora II” projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich	18
2.7	„Program Aktywności Lokalnej na terenie gminy Więcbork” projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich	19
2.8	„Pomoc żywnościowa” w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2021 PLUS	20
2.9	„Kujawsko-Pomorska Teleopieka” projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich	21
2.10	Program "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2023.....	22
3.	Wsparcie udzielane obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	23
4.	Prace społecznie użyteczne	25
5.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na okres 01.04.2022- 31.12.2025	25
5.1	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	27
6.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2023-2027.....	29
6.1	Program Osłonowy „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	31
6.2	Zespół Interdyscyplinarny	34
6.3	Punkt Interwencji Kryzysowej	35
7.	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023	36
7.1	System wsparcia rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.....	36
7.2	Świetlica Środowiskowa UŚMIECH w Więcborku.....	37
8.	Świadczenia pieniężne wypłacane na rzecz rodziny.....	39
9.	Realizacja działań osłonowych w ramach Rządowej Tarczy Energetycznej	42
9.1	Dodatek elektryczny.....	43
9.2	Dodatek węglowy.....	44
9.3	Dodatek do innych źródeł ciepła	44
9.4	Weryfikacja wniosku o preferencyjny zakup paliwa stałego dla gospodarstw domowych	46
10.	Organizacja pracy i kadra	46
10.1	Organizacja pracy	46
10.2	Zasoby kadrowe	47
10.3	Budżet MGOPS	48
10.4	Postępowania w ramach ustawy PZP	49
10.5	Skargi i wnioski	49
10.6	Kontrole merytoryczno-finansowe	50
11.	Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2024	50
Załączniki.....		53
10.1	Wykonanie budżetu MGOPS w Więcborku w 2023 r.....	54

Spis tabel

Tabela 1, Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ups, w okresie 2022-2023	6
Tabela 2, Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach ups w okresie 2022-2023.....	7
Tabela 3, Świadczenia udzielane, w ramach ustawy o pomocy społecznej w 2023 r.	9
Tabela 4, Analiza kosztów partycypacji gminy w kosztach pobytu osób zamieszkujących w DPS, w latach 2015 – 2023.....	12
Tabela 5, Analiza średnich miesięcznych kosztów utrzymania w DPS, w których zamieszkali mieszkańcy gminy Więcbork	12
Tabela 6, Koszty zapewnienia osobom w kryzysie bezdomności schronienia przez gminę Więcbork w latach 2021-2023.....	13
Tabela 7, Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w 2023 r.	14
Tabela 8, Najważniejsze działania administracyjne związane z udzielaniem mieszkańcom gminy pomocy w zakresie ups, podjęte w 2023 r.	14
Tabela 9, Realizacja usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Więcbork w związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19, w ramach inicjatyw grantowych NGO	17
Tabela 10, Realizacja PO PŻ 2014-2020, Podprogram 2016-2021 PLUS	20
Tabela 11, Realizacja usług "asystencji osobistej" na terenie gminy Więcbork, w latach 2020-2023	22
Tabela 12, Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z Funduszu Pomocy w 2023 r.	24
Tabela 13, Charakterystyka PSU	25
Tabela 14, Wydatki na świadczenia rodzinne w 2023 r.	39
Tabela 15, Wydatki na zasiłek dla opiekuna w 2023 r.	40
Tabela 16, Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne odprowadzane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna w 2023 r.	40
Tabela 17, Wydatki na fundusz alimentacyjny w 2023 r.	41
Tabela 18, Wydatki na świadczenia "Za życiem" w 2023 r.....	41
Tabela 19, Wydatki na świadczenie "Dodatek elektryczny" w 2023 r.	43
Tabela 20, Wydatki na świadczenie "Dodatek węglowy" w 2023 r.	44
Tabela 21, Wydatki na "Dodatek dla gospodarstw domowych" w 2023 r.	45
Tabela 22, Źródła finansowania wydatków w 2023 r.	48

Spis wykresów

Wykres 1, Główne źródło dochodu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2023 r.	8
Wykres 2, Wydatki na świadczenia wspierające rodzinę w 2023 r.	42

1. WPROWADZENIE

Rok 2023 to okres, w którym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku – oprócz standardowych zadań nałożonych przez ustawodawcę - zrealizował przy wsparciu partnerów **15 projektów skierowanych do mieszkańców gminy Więcbork**, a finansowanych ze środków zewnętrznych. Adresatami działań projektowych była młodzież, osoby starsze, z niepełnosprawnościami czy w wieku aktywności zawodowej. Łączna wartość przedsięwzięć to około 1,2 miliona złotych. W tym miejscu warto pokazać Państwu na jaką skalę wykorzystywane było Centrum Aktywności Seniora w 2023 roku. W budynku Centrum odbyło się ponad 386 spotkań!

Warto tutaj wspomnieć chociażby o projekcie pn. **Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023**, finansowanym z Funduszu Solidarnościowego, w ramach którego ponad 40 osób z niepełnosprawnością otrzymało ponad 15 tys. godzin wsparcia asystentów. Dodatkową wartością przedsięwzięcia była możliwość zawarcia umów cywilnoprawnych z 20 asystentkami – mieszkankami gminy Więcbork, które otrzymywały atrakcyjne wynagrodzenie ze stawką 40 zł brutto za godzinę świadczenia usług.

W 2023 roku MGOPS kontynuował współpracę z **Fundacją na Dziko z Samociążka oraz Stowarzyszeniem Aktywnych Społecznie z Więcborka**. Jej owocem były cztery przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszy Europejskich, a skierowane do Seniorów z gminy Więcbork. W projektach uczestniczyły grupy Seniorów z Wituni, Sypniewa i Więcborka. Współpraca ta po raz kolejny pokazała jak efektywne może być współdziałanie instytucji samorządowej z organizacjami pozarządowymi. Ponadto tutejszy Ośrodek przy wdrażaniu innych, równie wartościowych inicjatyw współpracował m.in. z **Fundacją Gospodarczą „PRO Europa” w Toruniu, Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Kobiet w Bydgoszczy, czy Lokalną Grupą Działania Stowarzyszeniem „Nasza Krajna” w Sępólnie Krajeńskim**.

Rok 2023 bardzo wyraźnie pokazał jak zmienił się charakter działalności ośrodków pomocy społecznej, które przez wiele lat kojarzone były włącznie z wypłatą świadczeń finansowych. Obecnie stawia się na działania wspierające społeczność lokalną poprzez świadczenie szeroko pojętych usług społecznych. Dlatego też w 2023 roku MGOPS podjął starania o pozyskanie środków na rzecz przekształcenia instytucji w **Centrum Usług Społecznych**. W tym celu złożono wniosek o dofinansowanie na kwotę ponad 8 milionów złotych. Obecnie dyrekcja tut. Ośrodka oczekuje na wyznaczenie daty spotkania negocjacyjnego.

Oddając w Państwa ręce niniejsze sprawozdanie jesteśmy przekonani o tym, że 2023 rok to dla naszego Ośrodka okres pasma wielu sukcesów. Jest nim każdy zrealizowany projekt. Nie jest bowiem tajemnicą, że napisanie, wdrożenie i rozliczenie przedsięwzięcia finansowanego ze środków zewnętrznych to bardzo ciężka praca. Praca, która wymaga znajomości wielu dokumentów, umiejętności organizacyjnych, logistycznych, a przede wszystkim siły mentalnej i odporności psychicznej.

Zachęcamy do zapoznania się z poniższym dokumentem, będącym efektem wymagającej pracy pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku w 2023 roku. Jednocześnie jesteśmy otwarci na dialog w przypadku pojawienia się pytań, wątpliwości czy uwag do naszej działalności w omawianym okresie

**Dyrekcja i Pracownicy
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku**

2. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

2.1 CHARAKTERYSTYKA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY

W myśl ustawy o pomocy społecznej (dalej: ups) podstawowym warunkiem przyznania pomocy jest zaistnienie jednego z problemów określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Dodatkową przesłanką korzystania ze świadczeń finansowych jest wysokość posiadanego dochodu. W 2022 r. miała miejsce ostatnia zmiana wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Zgodnie z obowiązującą wysokością kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - **600 zł**, a dla osoby samotnie gospodarującej - **776 zł** można wskazać, iż aby ubiegać się o pomoc społeczną, rodzina musi żyć poniżej minimum socjalnego, w zasadzie na skraju minimum egzystencji. Kolejna zmiana przewidziana jest od 1 stycznia 2025 r..

W 2023 r. świadczeniami pomocy społecznej (*pieniężnymi i niepieniężnymi, z wyłączeniem pracy socjalnej*) na terenie gminy Więcbork objęto **325 rodzin**. W stosunku do 2022 r. nastąpił niewielki **wzrost o 11 rodzin objętych pomocą** i jest to kolejny rok gdzie liczba rodzin korzystających z pomocy utrzymała się na podobnym poziomie co w roku ubiegłym. Wskaźnik osób korzystających z pomocy kształtuje się aktualnie na poziomie **5,2% ogółu mieszkańców gminy**, których wg danych USC Więcbork na dzień 31.12.2023 r. było 12 749 (analogicznie na dzień 31.12.2022 r. było 12 895).

Tabela 1, Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ups, w okresie 2022-2023

Wyszczególnianie	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach		% mieszkańców korzystając. z pomocy	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną	610	671	1 357	1 433	10,5	11,2
Liczba osób/rodzin objętych <u>tylko</u> pracą socjalną	296	346	672	767	-	-
Liczba osób/rodzin objętych pomocą – ogółem, w tym	314	325	681	664	5,3	5,2
świadczenia pieniężne	211	209	474	434	-	-
świadczenia niepieniężne	159	175	369	404	-	-
Świadczenia przyznane w ramach zad. zlecon. gminie	30	25	95	85	-	-
Świadczenia przyznane w ramach zad. własnych gminy	296	307	672	603	-	-

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MRiPS-03 za 2022–2023

Rodziny korzystające z różnorodnych form wsparcia borykają się z wieloma trudnościami, które w wyniku wieloletnich obciążeń i złych nawyków, nakładając się na siebie, zwiększają niewydolność tych rodzin. Osoby, które ubiegają się i korzystają ze świadczeń pomocy społecznej (w tym również wyłącznie z pracy socjalnej), w wyniku splotu różnych okoliczności, utraciły szeroko rozumianą samodzielność życiową, uwidaczniającą się m.in. w zdolności do zaspokojenia najważniejszych potrzeb własnych i swojej rodziny oraz poczucia bezpieczeństwa jej członkom.

Analizując problemy będące udziałem osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, można dokonać ich podziału na dwie zasadnicze grupy:

1. **problemy finansowe** (np. pozostawanie w ubóstwie),

2. **problemy stanowiące o dysfunkcjonalności rodziny** (najczęściej występujące problemy związane ze zdrowiem (np. niepełnosprawność, długotrwała choroba w tym również uzależnienia), utratą zatrudnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy przemoc w rodzinie).

Okoliczności ubiegania się o świadczenia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2, Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach ups w okresie 2022-2023

Powód trudnej sytuacji życiowej		2022	2023	Różnica liczby rodzin w stos. do roku ubiegł. (w %)
		Liczba rodzin	Liczba rodzin	
1	Długotrwała lub ciężka choroba	265	289	+9,05
2	Niepełnosprawność	177	191	+7,91
3	Ubóstwo	151	147	-2,65
4	Bezrobocie	129	116	-22,29
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowa.	61	58	-4,92
-	w tym: <i>Rodziny niepełne</i>	33	29	-12,12
-	<i>Rodziny wielodzietne</i>	29	32	+10,34
6	Alkoholizm	52	57	+9,62
7	Narkomania	5	6	+20
8	Przemoc domowa	14	13	-7,14
9	Potrzeba ochrona macierzyństwa	8	3	-62,5
-	w tym: <i>wielodzietności</i>	1	1	0
10	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	7	6	-14,29
11	Bezdomność	7	5	-28,57
12	Zdarzenie losowe	0	0	0
13	Sytuacja kryzysowa	1	1	0

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MRiPS-03 za 2022–2023

Najczęściej deklarowanym przez klientów powodem zgłoszenia się do ośrodka pomocy społecznej była **długotrwała choroba** występująca u 89% korzystających rodzin jak i **niepełnosprawność** (tj. 58% ogółu rodzin). Oba czynniki powodują zwiększone koszty leczenia jak i potrzeby związane ze świadczeniem dodatkowych usług społecznych (zazwyczaj opiekuńczo-asystenckich) w codziennym funkcjonowaniu.

Brak wystarczających środków finansowych umożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych definiowane jest w pomocy społecznej jako **ubóstwo**. Powód nadal jest zaliczany jako jeden z kluczowych przyczyn korzystania ze wsparcia w postaci świadczeń finansowych zdiagnozowana u 45% korzystających ze wsparcia rodzin.

Powodem, a zarazem przyczyną ubóstwa nadal jest **bezrobocie** występujące u 116 rodzin (tj. 35,70% ogółu rodzin), powodujące zaniżenie dochodów i konieczność zawnioskowania o uzyskanie świadczeń pieniężnych (np. powodem udzielenia zasiłku okresowego w 84% przypadkach rodzin było bezrobocie).

Bezrobotni (szczególnie długotrwanie) stanowią grupę, którą bardzo trudno przywrócić do czynnego życia zawodowego. Są to bowiem osoby z kwalifikacjami nieprzydatnymi na obecnym rynku pracy, a bardzo często z powodu długotrwałego bezrobocia zniechęcone do poszukiwania pracy.

Wśród głównych przyczyn długotrwałego pozostawania bez pracy wg pracowników pomocy społecznej pojawia się praca w szarej strefie (tzw. praca „na czarno”), brak motywacji do podjęcia pracy, uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej czy po prostu lenistwo. Wg ostatnich opublikowanych danych PUP Sępólno Kr. stopa bezrobocia na XI.2023 na terenie powiatu sępoleńskiego **wynosiła 10,3%**, nieznacznie zmalała w stosunku do XII.2022, kiedy wynosiła **11,1%**.

Sprawdzonymi narzędziami oddziaływań aktywizacyjnych w stosunku do osób bezrobotnych w opinii pracowników socjalnych są:

- włączenie klientami w tworzenie jego indywidualnego planu wychodzenia z bezrobocia, np. w wyniku uczestnictwa w programach aktywizacyjnych współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych (np. warsztaty motywujące, kursy, szkolenia, praktyki, staże);
- tworzenie i realizacja indywidualnego programu działania (działanie interdyscyplinarne pomiędzy urzędem pracy, pracodawcą a ops'em, np. prace społecznie użyteczne, program PAI);
- motywowanie osoby bezrobotnej.

Istotną rolę odgrywały też problemy rodzinne, przede wszystkim bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach wielodzietnych i niepełnych, które wystąpiły w ponad 17% ogółu rodzin (58 rodzin). Ważnym elementem pracy na rzecz tej grupy jest możliwość zaoferowania rodzinie pomocy ze strony „asystenta rodziny”. Wg stanu na dzień 31.12.2023 r. zatrudniano **3 asystentów**.

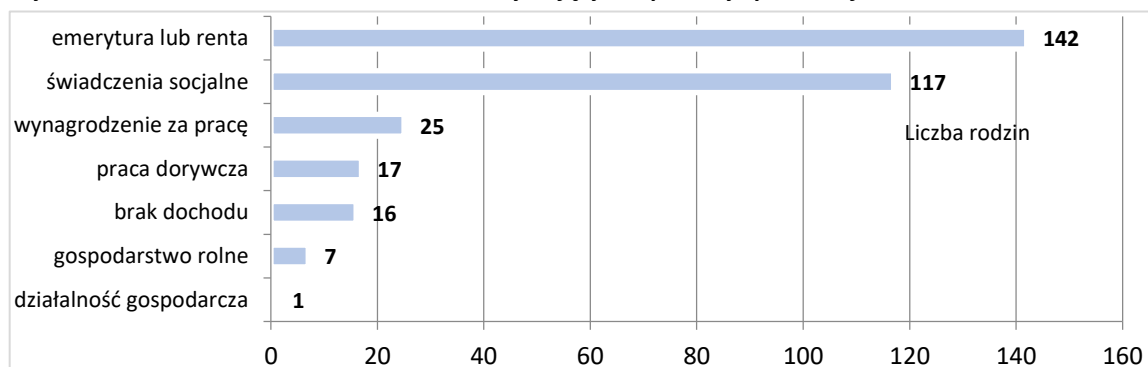
Nadal, jedną z bardzo istotnych przesłanek udzielania świadczeń pomocy społecznej jest **problem alkoholowy**. Problem znany od bardzo wielu lat i traktowany jako problem socjalny każdego pokolenia. **Uzależnienie od alkoholu** jako zespół objawów klinicznych (**choroba**) obejmuje populację 600-800 tysięcy osób w Polsce.

Nigdy nie traktowano tej przesłanki jako priorytetowego udzielania w tym zakresie świadczeń pomocy społecznej, lecz zawsze odbywało się pod szczególnym dozorem pracowników socjalnych.

Uzależnienie od alkoholu zdiagnozowano wśród **57 rodzin**, które niezaprzeczalnie wpłynęło na destabilizację nie tylko finansową ale również społeczną, aż 88% rodzin korzysta z pomocy więcej niż 3 lata. Wśród tych osób, **24 mężczyźni prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe**.

W 2023 r. ustawodawca zastąpił dotychczas używane określenie „**przemoc w rodzinie**” na „**przemoc domową**”. Rodziny dotknięte „przemocą” zasługują na szczególne, w większości interdyscyplinarne wsparcie, które u większości prowadzone jest w oparciu o procedurę „**Niebieskie Karty**”. Problem ten, w 2023 r. uwidocznił się u **13 rodzin** korzystających ze świadczeń ups.

Wykres 1, Główne źródło dochodu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zgromadzonych w SI POMOST STD w 2023

W 2023 r. głównym źródłem utrzymania dla 142 gospodarstw beneficjentów pomocy społecznej (tj. 44% ogółu osób/rodzin korzystających z pomocy) były różnorodne **świadczenia rentowe lub emerytalne**, których wysokość nie zaspokajała podstawowych potrzeb, kolejnym niepokojącym determinantem korzystania z pomocy (36% ogółu rodzin) były niewystarczające różnorodne **świadczenia socjalne** (np. zasiłek dla bezrobotnych, alimenty, inne zasiłki).

Wynagrodzenie za pracę było podstawowym źródłem dochodu jedynie dla 8% rodzin (tj. 25 rodzin). Niepokojącym zjawiskiem jest pozostawanie 16 osób/rodzin **bez własnego, udokumentowanego źródła**

dochodu – którzy to w wyniku przyznania różnorodnych świadczeń pomocy społecznej, zasilą grupę osób utrzymujących się ze świadczeń socjalnych.

Co ważne, osoby/rodziny korzystające z pomocy społecznej otrzymują bardzo często różnorodne świadczenia, których **nie wlicza się do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z pomocy społecznej**. Wśród nich znajdują się np. zasiłki celowe, świadczenia wypłacane za wykonywanie prac społecznie użytecznych, świadczeń z Programu Rodzina 500 Plus, dodatkowe roczne świadczenia pieniężne dla rencistów i emerytów, wybrane świadczenia dla osób represjonowanych, dochody z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego, rodzinny kapitał opiekuńczy.

2.2 WYBRANE ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ, W TYM PRACA SOCJALNA

Świadczenia pomocy społecznej mogą mieć charakter finansowy (zasiłki), materialny, ale niefinansowy (np. pomoc rzeczowa w naturze), oraz charakter niematerialny (np. praca socjalna poradnictwo, usługi). Przepisy prawa dzielą świadczenia na dwie kategorie – świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne.

Tabela 3, Świadczenia udzielane, w ramach ustawy o pomocy społecznej w 2023 r.

Lp	Formy pomocy		2023			Kwota świadcz. w zł w 2022	Dynamika wzrostu/spadku w stosunku do 2022 roku
			Liczba świadczeń obywateli	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł *		
1	ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE	ZASIŁEK STAŁY	58	544	326 247	302 575	7,82
2		ZASIŁEK CELOWY, na zakup żywności/posiłku („Posiłek w szkole i w domu”)	159	1 143	276 500	292 500	-5,47
3		ZASIŁEK OKRESOWY	70	469	181 507	210 001	-13,57
4		WYNAGRODZENIE NALEŻNE OPIEKUNOWI Z TYTUŁU SPRAWOWANIA OPIEKI PRYZNANEJ PRZEZ SĄD	5	61	20 199	31 049	-34,94
5		ZASIŁEK CELOWY	46	76	15 968	20 900	-23,60
6		SPECJALNY ZASIŁEK CELOWY	36	46	19 609	15 280	28,33
1	ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE	USŁUGI OPIEKUŃCZE świadczone w miejscu zamieszkania	88	19 960	1 100 605	1 015 962	8,33
2		ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DPS	29	316	1 240 010	933 564	32,83
3		POSIŁEK ogółem, w tym:			176 989	173 394	2,07
3.1		w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	118	14 737	139 354	122 858	13,43
3.2		dla osób z dochodem powyżej 200% kryterium (poza Programem)	19	2 881	37 635	50 537	-25,53
4		SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE dla osób z zaburzeniami psychicznymi	26	1 448	114 388	108 350	5,57
5	SPRAWIENIE POGRZEBU (w tym pochówek dzieci martwo urodzonych)	x	x	680	5 183	-86,88	
6	TYMCZASOWE SCHRONIENIE	1	x	3 026	4 920	-38,50	

Źródło: analiza własna

*wykonanie księgowie

Z analizy przedstawionych powyżej danych wynika, iż najwięcej środków finansowych wydatkowano w 2023 r. na **ZASIŁEK STAŁY**, który jest świadczeniem stanowiącym bardzo istotną pomoc mieszkańcom gminy, należy do świadczeń pieniężnych, obowiązkowych wspierających osoby niezdolne do pracy

z powodu wieku lub niepełnosprawności, pozostające w ubóstwie. Omawianą pomoc otrzymało **58 osób** (odpowiednio: 2022: **52**; 2021: **51**, 2020: **53**) na łączną kwotę **329 648 zł** (w stosunku do 2022 r. wzrost wydatków o ok. 9%). Zasiłek pobrało 19% ogółu rodzin. Średniomiesięczna wysokość zasiłku wynosiła **602 zł** i może być wypłacana w przedziale od 30 zł do 719 zł miesięcznie w zależności od posiadanego dochodu osoby.

Drugim świadczeniem, pod względem wielkości wydatkowanych środków pieniężnych jest **ZASIŁEK CELOWY** przyznawany na zakup posiłku lub żywności, w ramach wieloletniego **PROGRAMU POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU** współfinansowanego ze środków budżetu państwa. Wydatki na ten cel stanowią 89% ogółu wszystkich zasiłków celowych (tj. **276 500 zł**). Program, przewiduje również finansowanie pomocy, w formie zakupu **POSIŁKÓW** osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza 200 % kryterium dochodowego określonego w art. 8 ups (tj. osoba samotnie gospodarująca 1 552 zł; dla osoby w rodzinie 1 200 zł), na ten cel gmina wydatkowała kwotę **139 354 zł**.

łącznie na realizację rządowego programu, którego celem jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych gmina Więcbork wydatkowała **415 854 zł** z czego **21,11%** stanowią środki z budżetu gminy (tj. 88 642zł).

łącznie z programu skorzystało **418 osób** (2022: **411**; 2021: **432**; 2020: **555**), z czego:

- **157 rodzin**, tj. 48% ogółu rodzin, skorzystało ze świadczenia pieniężnego w postaci **zasiłku celowego** na zakup żywności;
- **118 osób** (71 rodzin, tj. 22% ogółu rodzin) skorzystało z **posiłku**.

Dodatkowo, poza omawianym programem **19 osób** (odpowiednio: 2022: **26**; 2021: **53**, 2020: **55**) skorzystały z **POSIŁKÓW**, finansowanych bezpośrednio ze środków własnych gminy Więcbork. Były to osoby nie spełniające kryterium ustawowego obowiązującego, w ramach w/w Programu (tj. ponad 200% obowiązującego kryterium), w omawianej grupie znalazły się przede wszystkim osoby niesamodzielne, tj. osoby starsze, długotrwale chore, osoby z niepełnosprawnością oraz dzieci w wieku szkolnym). Łączny koszt realizacji świadczenia wyniósł **37 635 zł** (2022: **50 537 zł**).

Kolejnym pod względem wielkości wydatkowanych środków jest **ZASIŁEK OKRESOWY**, na realizację którego przeznaczono **181 507 zł** (2022 r. jest kolejnym rokiem spadku wydatków na ten cel o 14%), skorzystało z niego **70 osób** (odpowiednio: 2022: **88**; 2021: **86**, 2020: **98**). Zasiłek przyznano 21% ogółu rodzin korzystających z pomocy. Świadczenie w zdecydowanej większości przypadków było przyznawane z tytułu **bezrobocia** (71% ogółu). Średniomiesięczna wysokość zasiłku wynosiła **387 zł**.

WYNAGRODZENIE NALEŻNE OPIEKUNOWI ZA SPRAWOWANIE OPIEKI PRAWNEJ, to świadczenie z katalogu świadczeń pieniężnych. Przyznawane jest przez sąd a wypłata świadczenia jest w rzeczywistości realizacją wydanego orzeczenia sądu. Świadczenie wypłacano **5 opiekunom** (odpowiednio 2022: 5), w łącznej kwocie **20 199 zł** (61 świadczeń), sprawującym opiekę nad **6 osobami** (tj. 1 osoba małoletnia, 3 osoby całkowicie ubezwłasnowolnione, 1 osoba częściowo ubezwłasnowolniona, 1 osoba zmarła-koszty wynagrodzenia za sprawowanie opieki wypłacono opiekunowi po śmierci osoby). Koszty obsługi wynoszące 1,5% otrzymanej dotacji, w kwocie **299 zł** przeznaczono na zakup artykułów biurowych.

Najbardziej kosztową usługą społeczną kierowaną do osób wymagających pomocy w miejscu ich zamieszkania jest **USŁUGA OPIEKUŃCZA**, którą w **2023 r.** świadczyło **15 opiekunek (tj. 15 etatów)**. Na ten cel z budżetu wydatkowano **1 100 605 zł** (tj. *wynagrodzenia opiekunek, pochodne od wynagrodzeń, odpis na ZFŚS, środki BHP, badania BHP, podróże służbowe*).

Usługa organizowana i świadczona jest przez MGOPS poprzez zatrudnione **opiekunki**, wspierane przez osoby wykonujące prace społecznie użyteczne oraz osoby odpracowujące zadłużenia czynszowe. Nad sposobem realizacji przyznanej pomocy usługowej czuwa **koordynator usług opiekuńczych**.

Charakterystyka osób objętych usługami opiekuńczymi w 2023 r.:

1. **88 osób** skorzystało z usług (K: 61, M:27), odpowiednio: 2022: **73**; 2021: **67**; 2020: **71**;
2. **93%** jest w wieku pow. 70 lat (11 osób ma powyżej 90 lat, a 9 z tych osób zamieszkuje samotnie);
3. **73%** ogółu osób zamieszkuje samotnie;
4. **38%** ogółu osób zamieszkuje na wsi (pracownicy obsługują mieszkańców 12 wsi. MGOPS refunduje **7 opiekunkom** koszty użytkowania prywatnego samochodu, w ramach ryczałtu pieniężnego);
5. **21** osób zmarło;
6. z **bezpłatnych usług skorzystało 8 osób**, pozostałe osoby ponoszą stosowną odpłatność.

Usługi opiekuńcze wykonywano u **88 osób**, tj. 27% ogółu rodzin korzystających z pomocy, na rzecz których zaplanowano **23 125 godzin usług** (średnia ilość godzin dziennie na 1 osobę wynosi nadal ok 1,5h). Z różnorodnych powodów zawieszenia realizacji usług (np. *krótkotrwałe rezygnacje, nieobecności opiekunek*) zrealizowano **19 960 godzin**, tj. o **13,69%** mniej niż zaplanowano.

Nadmienia się, że omawiana usługa jest odpłatna, o ile dochód na osobę przekracza podstawowe kryterium dochodowe. Pełen koszt 1 godziny usługi do dnia 31.07.2023 r. wynosił **29,11 zł**, natomiast od dnia 01.08.2023 r. jest to kwota **34,03 zł**.

Kwota wniesionej odpłatności za świadczone usługi **wyniosła 154 674 zł** (odpowiednio: 2022: **108 516 zł** 2021: **93 635 zł**; 2020: **71 235 zł**) i stanowi **tylko 14,05% ogółu wydatków**. Średnia odpłatność **wyniosła 7,75 zł/1 h usług**. Nadmienia się, iż w 2023 r. Uchwałą Rady Gminy zmieniono lokalne regulacje prawa, obniżając kwoty odpłatności wnoszone przez świadczeniobiorców.

Z uwagi na narastający problem jakim jest dostępność do różnych usług i wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym lub dotkniętych zaburzeniem natury psychicznej, kluczowe znaczenie miała **SPECJALISTYCZNA USŁUGA OPIEKUŃCZA dla osób zaburzonych psychicznie** (dalej: SUO), realizowana jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej (środki finansowe na realizację tego zadania pochodzą w 100% z budżetu państwa), a świadczona w oparciu o indywidualny plan pracy z osobą objętą usługą.

Z usług korzystało **26 osób** (w tym 16 dzieci), na rzecz których wykonano **1 448 godzin usług** świadczonych przez 2 pedagogów, 2 psychologów, terapeutę zajęciowego i logopedę. Łącznie w 2023 r. wydatkowano na ten cel **114 388 zł**, średni koszt 1 godziny usług wyniósł 79 zł. Dodatkowo specjaliści, w ramach realizacji SUO otrzymali materiały edukacyjne i dydaktyczne, zakupione za kwotę **4 178 zł**.

Nadmienia się, że omawiane świadczenie jest odpłatne. Kwota wniesionej odpłatności za świadczone usługi wyniosła **7 738 zł**, co stanowi 6,76 % ogółu wydatków na usługi. Zmienione w 2023 r. regulacje prawa obniżyły stawki odpłatności wnoszone przez świadczeniobiorców.

Zapotrzebowanie na omawiane usługi systematycznie wzrasta, **w szczególności na rzecz dzieci**, u których coraz częściej diagnozowany zostaje Zespół Aspergera czy wszelkie objawy Autyzmu Atypowego, mieszczące się w grupie tak zwanych „*całościowych zaburzeń rozwojowych*”. Charakteryzują się one głównie trudnościami w zakresie nawiązywania interakcji społecznych i komunikacji oraz ograniczonym i stereotypowym repertuarem zachowań i aktywności (np. obsesyjnym skupieniu na swoim hobby, dużą niechęcią do zmian) co rzutuje na wszystkie obszary funkcjonowania człowieka.

Podstawową, formą instytucji zapewniającej całodobową opiekę w systemie pomocy społecznej są **DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ** (dalej: DPS) w stosunku do których kierowaniem zajmuje się gmina, wskazana jako podmiot zobowiązany w ostatniej kolejności do uruchomienia tej formy opieki. Obecna sytuacja

demograficzna w Polsce, w bardzo niepokojący sposób wpływa na poziom wydatków gmin na koszty utrzymania mieszkańców w DPS.

W 2023 r., z usług DPS korzystało **29 osób skierowanych przez gminę Więcbork**, tylko w 6 przypadkach rodzina wносиła opłatę za pobyt mieszkańca w DPS. Obecnie najmłodsza osoba zamieszkująca w DPS ma 30 lat (mężczyzna), najstarsza 92 lat (kobieta).

Na realizację zadania gmina wydatkowała kwotę aż **1 240 010 zł**, natomiast **30 268 zł** zrefundowały rodziny, tj. zstępni osób które zamieszkały w DPS, (tj. 2,44% ogółu wydatków).

W ciągu 5 lat wydatki gminy wzrosły o 114%, natomiast w ciągu 9 lat podanych analizie wzrosła o 211%.

Tabela 4, Analiza kosztów partycypacji gminy w kosztach pobytu osób zamieszkujących w DPS, w latach 2015 – 2023

Wyszczegół.	Lata								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszka. dps	17	16	18	16	17	20	23	26	29
Koszt gminy (w zł)*	398 236	426 266	509 346	538 093	580 523	648 304	779 354	933 564	1 240 010
Średniomiesz. koszt gm. na 1 osobę (w zł)	2 302	2 493	2 612	2 803	2 846	2 920	3 143	3 370	3 563

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MRiPS-03 za 2015 - 2023 r.

*wykonanie księgowe

W 2023r. w stosunku do **7 osób toczyło się postępowanie w sprawie skierowania bądź umieszczenia w dps** (tj. 1 os. oczekiwała na umieszczenie od 2022 r., 3 os. złożyły wniosek o skierowanie w 2023 r., 1 os. została skierowana do DPS na podstawie postanowienia sądu, w stosunku do 2 os. umorzono postępowanie).

Tabela 5, Analiza średnich miesięcznych kosztów utrzymania w DPS, w których zamieszkali mieszkańcy gminy Więcbork

L.p	Nazwa i adres placówki *	L.os	Liczba miejsc	Średnie m-czne koszty w 2022 r. (w zł)	Średnie m-czne koszty w 2023 r. (w zł)	Różnica 2022-2023 (w zł)	Średnie m-czne koszty w 2024r. /Różnica 2023-2024 (w zł)
1	DPS w Bożenkowie gm. Osielesko/ pow. bydgoski (dla dorosłych osób niepeł. intelektualnie)	1	70	5 769,39	6 979,64	1 210,25	7 377,13 ↑397,49
2	DPS w Koronowie gm. Koronowo/ pow. bydgoski (dla osób dorosłych niepeł. intelektualnie.)	1	96	5 290,36	6 122,05	831,69	6 797,38 ↑675,33
3	DPS w Tarnówku gm. Chełmce / pow. inowrocławski (dla os. dorosłych niepeł. intelektualnie)	1	80	5 229,17	6 068,28	839,11	7 506,03 ↑1 437,75
4	DPS w Ludzisku, gm. Janikowo / pow. inowrocławski (dla mężczyzn niepeł. intelektualnie)	1	100	4 848,61	5 804,30	955,69	6 844,76 ↑1 040,46
5	DPS w Kurowie gm. Baruchowo/ pow. włocławski (dla os. przewlekle psych. chorych)	1	60	5 060,51	5 799,26	738,75	6 891,44 ↑1.092,18
6	DPS w Gołuszycach gm. Gołuszycy/ pow. świecki (dla os. przewlekle psychicznie chorych)	1	140	4 897,60	5 671,60	774,00	7 228,40 ↑1 556,80
7	DPS w Suchorączku gm. Więcbork/ pow. sępoleński (dla mężczyzn przewlekle psych. chorych)	6	75	4 875,49	5 671,58	796,09	6 765,36 ↑1 093,78
8	DPS w Kamieniu Kr., gm. Kamień Kr./ pow. sępoleński (dla os. przew. somatycznie chorych)	9	70	4 901,98	5 631,86	729,88	6 568,10 ↑936,24
9	DPS w Siemionkach gm. Jeziora Wielkie/ pow. mogileński (dla kobiet przewlekle psychicznie chorych)	1	98	4 911,51	5 610,63	699,12	6 459,98 ↑849,35

10	DPS w Ryjewie gm. Ryjewo /pow. kwidziński (dla osób dorosłych przewlekle psychicznie chorych oraz osób z niepeł. intelektualną)	1	180	4 851,00	5 573,00	722,00	6 608,47 ↑1 035,47
11	DPS w Karsznicach gm. Góra Świętej Małgorzaty/ pow. łęczycki (dla os. przewlekle psych. chorych)	1	75	4 540,00	5 336,30	796,30	6 329,02 ↑992,72
12	DPS w Szczytnie gm. Szczytno./ pow. szczywieński (dla os. przewlekle psychicznie chorych)	1	171	4 488,61	5 019,12	530,51	6 416,94 ↑1 397,82

Źródło: analiza własna

* placówki uszeregowano pod względem wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w dps w 2023 r.

Różnice w powyżej wykazanych kosztach wynikają przede wszystkim z typu domu, jego wielkości jak i od poziomu standardu usług oferowanych mieszkańcom.

Wypełniając obowiązek nałożony na gminę przez MRPiPS, dotyczący zapewnienia **TYMCZASOWEGO SCHRONIENIA** osobom w kryzysie bezdomności, w 2023 r. zawarto stosowne porozumienia z:

1. **STOWARZYSZENIEM JESIEŃ w Nowym Jasińcu, gm. Koronowo prowadzącym Schronisko dla Osób Bezdomnych,**
2. **BRODNICKIM CENTRUM CARITAS w Brodnicy prowadzącym Schronisko dla Osób Bezdomnych „Betania”.**

Podmioty zobowiązały się świadczyć usługi w zakresie tymczasowego schronienia odrębnie, jednocześnie dla **jednej osoby** w kryzysie bezdomności mającej ostatnie miejsce zameldowania na terenie gminy Więcbork, rezygnując tym samym z podpisania porozumienia z noclegownią.

W 2023 r. wykupiono tymczasowe schronienie dla 1 osoby w kryzysie bezdomności, w okresie I-III.2023 co obciążało gminę kosztami w kwocie **3 026 zł** (średniomiesięczne koszty pobytu w schronisku 1 osoby wyniosły 1 009 zł).

Tabela 6, Koszty zapewnienia osobom w kryzysie bezdomności schronienia przez gminę Więcbork w latach 2021-2023

Rok	Noclegownia	Schronienie
2021	3 640 zł (tj. gotowość na 6 miesięcy)	3 861 zł (2 osoba, 2 miesiące)
2022	<i>nie podpisano porozumienia</i>	4 920 zł (2 osoby, łącznie 5 miesięcy)
2023	<i>nie podpisano porozumienia</i>	3 026 zł (1 osoba, 3 miesiące)

Źródło: analiza własna

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, potwierdzających **prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni**, w sprawach świadczeniobiorców, którzy nie posiadali ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W 2023 r. prawo do świadczeń potwierdzono w przypadku **10 osób**.

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych (dalej: PS) jest prowadzenie **PRACY SOCJALNEJ** z osobą lub rodziną tj. w szczególności pracownicy korzystają z **metody indywidualnego przypadku**.

W większości sytuacji praca socjalna to „praca nad zmianą” – pracownicy socjalni wspierają osoby lub rodziny w procesie wprowadzania zmian w ich życiu lub ułatwiają dostęp do usług, które te zmiany umożliwiają. W obecnej rzeczywistości bardzo szybko zauważalne stają się zmieniające się warunki świadczenia usługi socjalnej, jaką jest praca socjalna, zmieniają się klienci, ich system wartości, ich oczekiwania wobec instytucji pomocowych.

Praca socjalna jest zatem obszarem rzeczywistości zawodowej podlegającej permanentnym zmianom. Wymusza to niejako potrzebę i konieczność doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej, realizowanego nie tylko poprzez „refleksyjną praktykę”, nie tylko w formie samokształcenia, ale poprzez udział w zorganizowanych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego.

W 2023 r. różnorodnymi elementami pracy socjalnej objęte zostały wszystkie rodziny/osoby, które zgłosiły się o jakiegokolwiek wsparcie, tj. **671 rodzin**, w tym **346 rodziny** skorzystały z pomocy **tylko** w postaci pracy socjalnej.

Tabela 7, Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w 2023 r.

L.p	Wyszczególnienie	Ilość rodzin	% udziału
1.	Rozmowy wspierające i motywujące (informowanie o przysługujących ulgach, uprawnieniach)	671	100
2.	Pomoc w załatwieniu odzieży, opatu i żywności (POPŻ, Podprogram 2021 PLUS)	295	44
3.	Pomoc w uzyskaniu świadczeń (emerytalno-rentowych, rodzinnych, alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego, energetycznego, itp.)	59	18
4.	Współpraca z in. instytucjami i organizacjami (np. Policja, PUP, PCPR, Sąd)	113	17
5.	Organizacja poradnictwa specjalistycznego (w tym w ramach PIK)	43	9
6.	Pomoc w ustaleniu orzeczenia o niepełnosprawności	55	9
7.	Współpraca z lekarzami, pielęgniarkami środowiskowymi	82	8
8.	Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Więcborku	53	8
9.	Współpraca za placówką edukacyjną (np. szkołą, pedagogiem szkolnym)	55	8
10.	Współpraca z kuratorem sądowym, społecznym	28	4

Źródło: analiza własna

Pracą socjalną w oparciu o kontrakt socjalny (część A i B) objęto **92 osoby**, tzn. wypracowano plan wspólnych działań klienta i PS poprzedzony diagnozą, z czego w 11 przypadkach był to plan związany z aktywizacją osoby bezrobotnej (tj. część B).

Tabela 8, Najważniejsze działania administracyjne związane z udzielaniem mieszkańcom gminy pomocy w zakresie ups, podjęte w 2023 r.

L.p	Rodzaj podjętych działań	Ilość spraw
1.	Praca socjalna – ogółem	671
1.1	- Notatki służbowe dokumentujące podjęte przez pracowników socjalnych działania	227
1.2	- Praca socjalna w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty	58
1.3	- Praca socjalna w oparciu o asystenturę rodzin	34
1.4	- Uczestnictwo w rozprawach sądowych	2
2.	Wnioski o udzielenie pomocy (zarejestrowane w systemie POMOST STD)	877
3.	Rodzinne wywiady środowiskowe – ogółem (w tym 236 wywiadów przeprowadzono przy użyciu Terminala Mobilnego)	1 192
3.1	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część I, IV (o udzielenie pomocy)	1 161
3.2	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część II, III	26
3.3	- Rodzinne wywiady środowiskowe – część VIII, IX (na rzecz świadczeń rodzinnych)	5
4.	Decyzje administracyjne - ogółem	1 554
4.1	- Decyzje przyznające różnorodne formy pomocy	1 082
4.2	- Decyzje zmieniające zakres pomocy, wygaszające przyznaną pomoc	289
4.3	- Decyzje odmawiające udzielenia pomocy	85
4.4	- Decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń	14
4.5	- Decyzje wydane w innym zakresie (np. umorzenia, uchylecia postępowań)	84
5.	Odwołania od decyzji	1
6.	Informacje/opinie nt. osoby/rodziny przekazane do różnych podmiotów (instytucji)	139
7.	Zaświadczenia różne	172
8.	Wnioski w sprawie zakupu węgla w cenie preferencyjnej	289

Źródło: analiza własna

Obciążenie obowiązkami służbowymi zatrudnionych pracowników socjalnych jest **bardzo duże**. Średnio w 2023 r. na 1 PS, w 7 rejonach opiekuńczych przypadało **87 rodzin**.

2.3 KLUB SAMOPOMOCY - KLUB SENIOR+

Klub „Senior+” w strukturze organizacyjnej tut. ośrodka działa jako ośrodek wsparcia dziennego, w formie klubu samopomocy od 2018 r.. Klub dysponuje **40 miejscami**. Siedzibą klubu jest Centrum Aktywności Seniora.

Dodatkowo do VI.2023 r. oprócz bieżącej działalności organizowane w klubie były spotkania w ramach projektu pn. „Centrum Aktywności Seniora II”, współfinansowanego z Funduszy Europejskich (*założenia projektu opisano w podrozdziale 2.6 niniejszego sprawozdania*).

Z cyklicznych zajęć edukacyjnych, animacyjnych i kulturalnych nadal korzysta **67 osób 60+**. Działania w klubie wspierane są również przez wolontariuszy.

W 2023 r. Klub zaoferował uczestnikom:

- **31 różnorodnych dni aktywności** sfinansowanych ze środków własnych gminy Więcbork (m.in. warsztaty tematyczne, spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, okolicznościowym, spotkania prowadzone przez ludzi z pasją, zajęcia z kultury animacyjnej);
- **3 wyjazdy** (udział w Przemarszu Kapeluszu w Kamieniu Krajeńskim, Konferencji ZUS w Bydgoszczy i Wernisażu „Przemijanie” autorstwa Agaty Urbańskiej-Krasowskiej w Złotowie);
- **2 zabawy integracyjne** współfinansowane przez klubowiczów.

Zgodnie z planem finansowym w 2023 r. na realizację powyższego zadania tut. ośrodek dysponował ogólną kwotą **21 920 zł**. Na dzień 31.12.2023 r. wydatkowano **20 262 zł** (tj. 92,43 % ogółu planu).

W 2023 r. w Klubie realizowano również 4 inicjatywy, których liderem było **Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie w Więcborku**, w łącznej kwocie 8 627 zł:

- **dotacje Burmistrza Więcborka**: Piknik Przyjaźni 2023: 3 500 zł; Nordic Walking po Krajinie: 1 000 zł;
- **dotacje Starosty Sępoleńskiego ze środków PFRON**: Więcborski Dzień Seniora 2023: 1 900 zł; Piknik Przyjaźni 2023: 2 227 zł.

Siedzibą Klubu jest **CENTRUM AKTYWNOŚCI SENIORA** utworzone, w ramach realizowanego projektu pn. **„Przebudowa, rozbudowa oraz zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczego na klub samopomocy dla mieszkańców gminy Więcbork oraz pomieszczenia socjalne wraz z budową parkingu”** dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach RPO Województwa Kuj-Pom na lata 2014-2020.

W 2023 r. w budynku odbyło się **386 różnorodnych aktywności**, skierowanych głównie do społeczności senioralnej. Nadmieniamy, iż centrum stało się miejscem cyklicznych spotkań m.in. Chóru LUTNIA, słuchaczy Uniwersytetu III Wieku, Harcerzy, grupy Więcborskich Rykotek, członków Stowarzyszenia Klub Abstynenta RAZEM OD NOWA.

2.4 "AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA TERENIE DZIAŁANIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA STOWARZYSZENIE NASZA KRAJNA" PROJEKT DOFINANSOWANY Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

W okresie od 1.04.2023 r. do 31.10.2023 r. MGOPS w Więcborku, w ramach współpracy partnerskiej ze Stowarzyszeniem NASZA KRAJNA w Sępólnie Krajeńskim realizował projekt, pn. "Aktywizacja społeczności lokalnej na terenie działania Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kuj-Pom ze środków EFS.

W ramach przedsięwzięcia odbywały się różnorodne spotkania aktywizujące dla mieszkańców powiatu sępoleńskiego, w tym m.in. dla licznej grupy uczestników **Kluby Senior+ działającego przy MGOPS w Więcborku.**

Głównym celem projektu jest **popudzenie aktywności mieszkańców powiatu sępoleńskiego do większej aktywności poprzez zaangażowanie w działania podmiotów działających na rzecz aktywizacji społecznej.**

Klubowicze mieli okazję uczestniczyć w:

- 36 zajęciach warsztatowych (tj. 144h warsztatów), z zakresu rękodzieła, animacji, fotografii i kulinariów,
- 6 wykładów edukacyjnych (łącznie 18h edukacji),
- 12 wyjazdów grupowych na Krytą Pływalnia Naquarius do Nakła nad Notecią,
- 1 wyjeździe grupowym do przepięknych Brodnicy,
- 1 spotkaniu grupowym w ramach Więcborskiego Dnia Seniora,
- 60h animacji.

Wartość całkowita projektu pn. "Aktywizacja społeczności lokalnej na terenie działania Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA" wynosi **423 463 zł**, z czego wartość działań na rzecz więcborskich seniorów wynosiła ok. **62 000 zł**.

2.5 „INICJATYWY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH REALIZOWANE PRZEZ NGO” PROJEKT DOFINANSOWANY Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

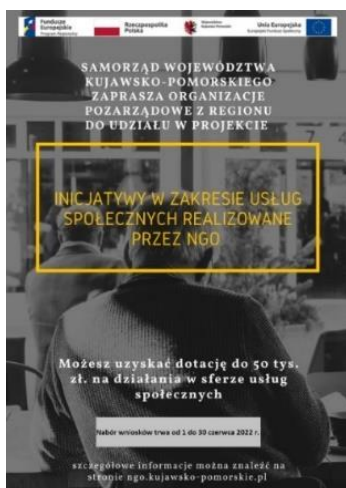
W 2023 r. MGOPS w Więcborku, w ramach współpracy partnerskiej z 2 zaprzyjaźnionymi ngo'sami, tj.:

1. **Stowarzyszeniem Aktywnych Społecznie w Więcborku,**
2. **oraz Fundacją NA DZIKO w Raciążku,**

współuczestniczył w realizacji 4 przygotowanych koncepcji, w ramach projektu grantowego: „Inicjatywy w zakresie usług społecznych realizowane przez NGO”, którego bezpośrednim beneficjentem był **Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu - Departament Spraw Społecznych i Zdrowia**, z czterema partnerami:

1. **Stowarzyszeniem Kujawsko-Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych „TŁOK” w Toruniu;**

2. Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Kobiet „GINEKA” w Bydgoszczy;
3. Europejskim Centrum Współpracy Młodzieży w Toruniu;
4. Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy.

Przedsięwzięcie współfinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych. Okres realizacji projektu 1.06.2021 r. – 31.12.2023 r.

Celem projektu było **zwiększenie dostępności do usług społecznych dla mieszkańców województwa w związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19 w ramach inicjatyw grantowych NGO.**

Samorząd Województwa Kuj-Pom zaprosił do składania wniosków ngo dotknięte skutkami epidemii COVID-19. Na wsparcie jednego projektu przewidziano grant do 50 tys. na działania w sferze usług społecznych.

Wsparciem, obejmującym 4 tożsame koncepcje, w postaci szerokiego wachlarza usług opiekuńczych objęto aż **56 mieszkańców gminy Więcbork potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.**

Koncepcje zakładały uczestnictwo w różnorodnych:

1. warsztatach animacyjnych, kulinarnych z elementami zdrowego żywienia, edukacyjnych,
2. wyjazdach kulturalno-edukacyjnych oraz wyjazdy na basen (Aqua-Aerobik),
3. poradnictwie psychologicznym oraz rodzinnym.

Tabela 9, Realizacja usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Więcbork w związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19, w ramach inicjatyw grantowych NGO

Wyszczególnienie	Fundacja NA DZIKO z Raciążka		Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie z Więcborka		łącznie
	Klub Seniora w gminie Więcbork	Klub Seniora w gminie Więcbork 2	Aktywny Senior	Aktywny Senior 2	
Nazwa projektu					4 inicjatywy
Czas realizacji	XI.22-II.23	XI.22-II.23	VII.23-X.23	VIII.23-X.23	-
Liczba uczestników	16	16	12	12	56
Charakterystyka odbiorców	uczestnicy Klubu SENIOR+	mieszkańcy wsi Sypniewo	uczestnicy Klubu SENIOR+	mieszkańcy wsi Witunia	-
Liczba dni aktywności grupowej	29	29	24	24	106
Liczba porad indywidualnych	16	16	18	18	68
łącna wartość projektu (w zł)	47 325	47 255	46 525	49 139	190 244

Źródło: analiza własna

Wartość całkowita projektu wynosiła 6 157 250 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 5 233 663 zł. Do mieszkańców gminy skierowano działania o wartości **190 244 zł.** Projekty nie zakładały wkładu własnego.

2.6 „CENTRUM AKTYWNOŚCI SENIORA II” PROJEKT DOFINANSOWANY Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. realizowano projekt pn. „Centrum Aktywności Seniora II”, dofinansowany z Funduszy Europejskich. Projekt wdrażała Fundacja Gospodarcza PRO EUROPA w Toruniu, w partnerstwie z Gminą Więcbork/MGOPS w Więcborku.

Głównym celem projektu *było zwiększenie dostępności do usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej dla mieszkańców Gminy Więcbork zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprzez rozwój oferty i zwiększenie liczby miejsc w klubie seniora, a także wsparcie otoczenia tych osób, w okresie 03.01.2022-30.06.2023.*

Projekt przewidywał rozwój oferty Klubu SENIOR+, m.in. zwiększenie o 10 miejsc w klubie (docelowo w Klubie jest 40 miejsc a wsparcie otrzymuje 67 osób).

Ogółem w 2023 r. zorganizowano **57 spotkań** z zakresu:

1. zagospodarowania czasu wolnego po zakończeniu aktywności zawodowej, tj. warsztaty animacyjne, tożsamościowe, taneczne, kulinarne z elementami zdrowego żywienia;
2. działalności edukacyjnej, tj. warsztaty dziennikarskie, nauka korzystania z komputera i podstawowych programów technologii i komunikacji, wykłady edukacyjne "Aktywny Trzeci Wiek";
3. zajęcia z zakresu kultury fizycznej poprzez organizację zajęć sportowych, tj. spacerzy Nordic Walking po Kraje, wyjazdy na basen, zumba;
4. poradnictwa psychologicznego.

W ramach zwiększenia aktywności i uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym zorganizowano:

- 1 grupowy wyjazd kulturalno/edukacyjny;
- 2 grupowe zabawy integracyjne (w tym również Więcborski Dzień Seniora);

W 2023 r. wydano dwa numery biuletynu, pn. „#Senior – półrocznik społeczno – kulturowy dla seniorów” (nr 7 i 8, w łącznej ilości 1 000 egz).

Całkowita wartość projektu wynosiła **392 709 zł**, w tym dofinansowanie z EFS 353 438 zł (podział środków finansowych na realizację Projektu: Partner wiodący – 230 802 zł, Gmina Więcbork/MGOPS w Więcborku – 122 636 zł). Wkład własny do projektu, stanowił wkład niefinansowy w postaci wolontariatu wycenionego na łączną kwotę 39 240 zł (tj. 981 h*40 zł/1h).

Zgodnie z planem finansowym w 2023 r. na realizację powyższego zadania tut. ośrodek dysponował ogólną kwotą 30 500 zł. Na dzień 31.12.2023 r. wydatkowano 100% ogółu planu.

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

2.7 „PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ NA TERENIE GMINY WIĘCBORK” PROJEKT DOFINANSOWANY Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Program Aktywności Lokalnej na terenie Gminy Więcbork

MGOPS w Więcborku w okresie od 01.04.2022 r. do 28.02.2023 r. realizował projekt partnerski, pn. „PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ NA TERENIE GMINY WIĘCBORK.” dofinansowany z Funduszy Europejskich.

Liderem Projektu było **Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Kobiet „GINEKA” z Bydgoszczy**, natomiast Gmina Więcbork/MGOPS w Więcborku podjęła się roli Partnera.

Głównym celem projektu **była aktywna integracja zawodowo - społeczna 32 osób (24K, 8M) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społ. oraz 30 osób z otoczenia z terenu miasta i gminy Więcbork w oparciu o PAL w okresie od 01.04.2022 – 28.02.2023.**

W ramach projektu zrealizowano:

1. AKTYWIZACJA SPOŁECZNA:

- a) **WSPARCIE INDYWIDUALNE:** diagnoza, zawarcie kontraktów socjalnych, wizaż, coach;
- b) **WSPARCIE GRUPOWE:** treningi/warsztaty, grupa wsparcia, coaching grupowy.
Dodatkowo, w ramach wsparcia środowiska lokalnego uruchomiono animację lokalną (zadanie realizowane było przez **Fundację Kultura w Szczerym Polu w Dorotowie**).

2. AKTYWIZACJA ZAWODOWA:

- a) **WSPARCIE GRUPOWE:** warsztaty z doradcą zawodowym, szkolenia, kursy zawodowe (wraz ze stypendium), staże (stypendia);
- b) **WSPARCIE INDYWIDUALNE:** doradztwo zawodowe.

Obok w/w instrumentów zrealizowano również wsparcie o charakterze środowiskowym:

1. trzy wyjazdy grupowe o charakterze edukacyjnym i/lub kulturalnym;
2. trzy spotkania grupowe o charakterze integracyjnym i/lub kulturalnym;
3. rodzinne warsztaty kulinarne,
4. spotkania edukacyjne nt nowych technologii i komunikacji
5. warsztaty dla rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych.

Całkowita wartość projektu wynosi **424 330 zł**, w tym dofinansowanie z EFS wyniosło 360 681 zł (podział środków finansowych na realizację Projektu: Partner wiodący – 303 781 zł, Gmina Więcbork/MGOPS w Więcborku – 56 900 zł). Zgodnie z planem finansowym w 2023 r. na realizację powyższego zadania tut. ośrodek dysponował ogólną kwotą 13 260 zł. Na dzień 31.12.2023 r. wydatkowano 100% ogółu planu. Gmina Więcbork/MGOPS w Więcborku zobowiązała się do zabezpieczenia wymaganego wkładu własnego, w wysokości 15% wartości projektu, tj. 63 650 zł (z czego 56 610 zł zabezpieczono w 2022 r.). W 2023 r. pozostałą wymaganą kwotę stanowił wkład niefinansowy w postaci wolontariatu wyceniony na sumę 7 040 zł.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

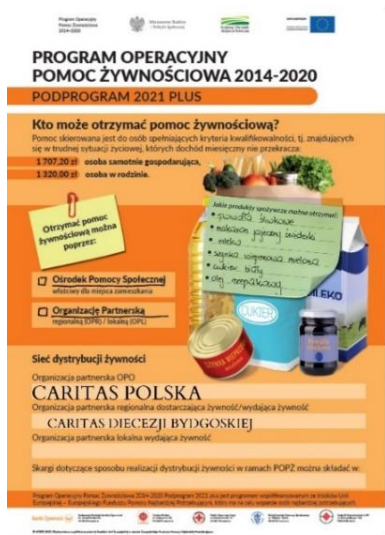

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

2.8 „POMOC ŻYWNOŚCIOWA” W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020, PODPROGRAM 2021 PLUS

W 2023 r. realizowano założenia Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (dalej: PO PŻ) 2014–2020, Podprogram 2021 PLUS, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Instytucją Zarządzającą Programem było MRPiPS, a Instytucją Pośredniczącą Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Produkty dla gminy Więcbork w całym Podprogramie – przekazywał Caritas Diecezji Bydgoskiej.

Celem głównym Programu było *zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie luty 2023 r. – lipiec 2023 r.*

Realizacja programu odbywała się jako **dotaddkowe zadanie** wykonywane przez pracowników tut. ośrodka. Koordynacją zajmował się 1 pracownik socjalny, w ramach podstawowego zakresu zadań, ponadto nieocenioną pomoc podczas rozładunku udzielali pracownicy Urzędu Miejskiego w Więcborku.

Dystrybucja paczek żywnościowych w omawianym Podprogramie odbyła się jednorazowo w VII.2023 r. i objęła produkty żywnościowe w ilości 9,2kg dla 1 uprawnionej osoby (łącznie do programu zakwalifikowano 742 osoby/292 rodziny). Osoby najbardziej potrzebujące otrzymały artykuły warzywne i owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, cukier, tłuszcze. Otrzymana partia żywność zakończyła realizację pomocy żywnościowej w ramach POPŻ 2014-2020.

Tabela 10, Realizacja PO PŻ 2014-2020, Podprogram 2016-2021 PLUS

Wyszczególnie.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021 PLUS	łącznie
Okres trwania programu	VIII.2016 – V.2017	VIII.2017 – V.2018	VIII.2018 – V.2019	XII.2019 – VI.2020	XI.2020 – VII.2021	XII.2021 – X.2022	II.2023- IX.2023	2016-2023
% kryterium dochodowego w systemie pomocy społecznej	od I.2017 - 200%)	max. 200%	max. 200%	max. 200%	max. 220%	max. 220%	od V.2023 max. 235%	-
Odbiorcy programu (liczba osób)	957	1 124	1 079	884	896	884	742	6 566
Wielkość programu (w kg)	46 487	55 155	53 141	41 396	38 411	18 856	7 420	260 866
Wielkość paczki na 1 osobę (w kg)	ok. 49	ok. 49	ok. 49	ok. 50,4	42,27	21,33	9,2	270,20
Wartość otrzymanej żywności (w zł)	211 149 ok. 220 /1 os.	266 649 ok. 237 /1 os.	265 164 ok. 246 /1 os.	188 930 ok. 214 /1 os.	188 159 ok. 210 /1 os.	104 271 ok. 118 /1 os.	49 259 ok. 66,39 /1 os.	1 273 581
Wydatki (w zł) z budżetu gminy (koszty transportu)	4 920 (8 partii żywno.)	4 736 (7 partii żywno.)	4 797 (7 partii żywno.)	3 690 (5 partii żywno.)	3 875 (5 partii żywno.)	2 694 (2 partie żywno.)	1 107 (1 partia żywno.)	25 819
Działania towarzyszące (warsztat dietet. i kulin)	TAK 100 osób	TAK 100 osób	TAK 100 osób	NIE	NIE	NIE	NIE	-

Źródło: analiza własna

2.9 „KUJAWSKO-POMORSKA TELEOPIEKA” PROJEKT DOFINANSOWANY Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Gmina Więcbork jako partner przystąpiła do realizacji projektu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Liderem projektu jest Województwo Kujawsko – Pomorskie.

Realizatorem ze strony Gminy Więcbork jest MGOPS w Więcborku.

Projekt realizowany był w okresie I.2021-XII.2023, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych. Do realizacji projektu przystąpiło 88 partnerów z całego województwa kujawsko – pomorskiego. Umowę o partnerstwie podpisano w dniu 22.12.2020 r.

Głównym celem projektu było **zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym w postaci usług opiekuńczych, pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu opiekuńczego przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii takich jak teleopieka dla 3 060 potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego w okresie od 01.01.2021 do 31.12.2023.**

W ramach projektu zostało utworzone **Kujawsko-Pomorskie Telecentrum w Toruniu** które zajęło się koordynacją **3 060 urzędzeń do teleopieki**, gmina Więcbork otrzymała do dyspozycji **10 urzędzeń – bransoletek** podłączonych do wojewódzkiego telecentrum. Z oferty skorzystało 17 osób niesamodzielnych. Dodatkowo w ramach projektu 5 osób skorzystało z usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym w postaci pomocy sąsiedzkiej.

Ogólny budżet projektu: **23 088 239 zł**, wysokość wkładu Unii Europejskiej wynosi **19 624 949 zł**, wysokość wkładu własnego wynosiła **3 463 290 zł**.

Zgodnie z budżetem szczegółowym projektu, Gmina Więcbork w okresie realizacji projektu dysponowała łączną kwotą **19 359 zł**, z czego **9 009 zł** stanowiło dofinansowanie z EFS. Natomiast w 2023 r. tut. ośrodek jako realizator dysponował ogólną kwotą **2 829 zł** (1 800 zł – wkład własny oraz 1 029 zł – dofinansowanie z EFS). Na dzień 31.12.2023 r. wydatkowano 100% ogółu planu.

Rzeczpospolita
Polska

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

2.10 PROGRAM "ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ" - EDYCJA 2023

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Gmina Więcbork w 2023 r. przystąpiła do realizacji ministerialnego programu, pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 w 100% finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Usługi asystenta wpisują się w główny cel funkcjonowania Funduszu Solidarnościowego, którego idea jest m. in. zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością (dalej: ON).

Usługi asystenckie, w okresie II-XII.2023 r., świadczone dla **41 ON**, tj.:

- **37 ON** (posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w znacznym lub umiarkowanym stopniu),
- **4 dzieci** do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

na rzecz których wykonano **15 238** godzin usług.

Do realizacji usług asystenckich na podstawie umów cywilnoprawnych (tj. umów zleceń) zaangażowano **20 asyistentek**. Koszt jednej godzinny zegarowej wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług asystenckich nie przekraczał **40 zł brutto (wraz z kosztami pracodawcy)**. Pomoc asyistentki dla odbiorcy usługi była bezpłatna.

Na ten cel, zgodnie z planem finansowym na 2023 r. Gmina Więcbork dysponowała kwotą **651 337 zł**, z czego wydatkowano **646 672 zł**, co stanowi 99,28% ogółu planu (różnicę 4 665 zł zwrócono na konto Wojewody).

W ramach posiadanych środków sfinansowano koszty: wynagrodzeń asyistentów; wyjazdów asyistentek z odbiorcami Programu; biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asyistentki towarzyszącej uczestnikowi Programu; ubezpieczenia OC/NNW; obsługi Programu.

Tabela 11, Realizacja usług "asystencji osobistej" na terenie gminy Więcbork, w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Edycja 2020	Edycja 2021*	Edycja 2022	Edycja 2023
Liczba odbiorców Programu	5	28	29	41
Ilość godzin usług asystenckich	1 800	13 320	11 514	15 238
Liczba zaangażowanych asyistentów	2	11	11	20
Całkowity koszt realizacji Programu	54 270 zł	ok. 400 000 zł	495 261 zł	651 337 zł

Źródło: *analiza własna*

*usługi „asystencji osobistej” w całości realizowane przez Stowarzyszenie Dorośli Dzieciom w Sępólnie Krajeńskim, w partnerstwie z MGOPS w Więcborku.

Dodatkowo **7 niepełnosprawnych mieszkańców gminy Więcbork** korzystało z usług asystencji osobistej organizowanych przez **Stowarzyszenie Dorośli Dzieciom w Sępólnie Krajeńskim**, w ramach realizowanego **Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023**.

3. WSPARCIE UDZIELANE OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Mieszkańcom Ukrainy, którzy przybyli do Polski i których pobyt został uznany za legalny, na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583), przysługuje różnorodne wsparcie w ramach szeroko pojętego zabezpieczenia społecznego.

Aby otrzymać wsparcie obywatel Ukrainy (również dziecko) musi posiadać **numer PESEL** (*papierowe powiadomienie o wydaniu numeru PESEL z systemowym dopiskiem: „posiada status UKR”*).

Wyplata świadczeń jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminy. Koszty świadczeń są finansowane z budżetu państwa i pochodzą w 100% z **Funduszu Pomocy**.

• JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE W WYSOKOŚCI 300 zł

Zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. (art. 31 ust. 1): „Obywatelowi Ukrainy (...) przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **300 zł na osobę**, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.” Podstawą wypłaty tego świadczenia jest wniosek złożony przez osobę uprawnioną, jej przedstawiciela ustawowego, opiekuna tymczasowego albo osobę sprawującą faktyczną pieczę nad dzieckiem.

Z omawianego świadczenia skorzystały **4 osoby (4 rodziny)**. Wartość omawianej pomocy zamknęła się kwotą **1 224 zł** (100 % ogółu planu) z czego 2% kwoty (tj. 24 zł) przeznaczono na koszty obsługi zadania (dodatki do wynagrodzeń za obsługę zadania).

• ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Mając na uwadze regulacje dotyczące ograniczonego okresu pobytu obywateli Ukrainy w Polsce, świadczenia z pomocy społecznej miały charakter **doraźny, krótkoterminowy** (np. jeden, dwa miesiące), stanowiąc wsparcie w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych i zabezpieczając najpilniejsze wydatki bytowe: osób w podeszłym wieku, osób z niepełnosprawnością, matek z małymi dziećmi.

W 2023 r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystały:

- 1 rodzina w formie **zasiłku okresowego**, w łącznej kwocie **4 521 zł**, (tj. 4 świadczenia),
- 1 dziecko w formie doraźnie przyznanego **posiłku w przedszkolu** (tj. przez 2 miesiące kalendarzowe, 32 posiłki), w łącznej kwocie **256 zł**.

Wszyscy Obywatele Ukrainy, potrzebujący pomocy i wsparcia na lokalnym rynku skorzystali z **poradnictwa socjalnego** w zakresie organizacji dnia codziennego (założenie konta, rejestracja w PUP, zakup lokalnych usług, uzyskanie świadczeń zdrowotnych, tłumaczenie za pośrednictwem wolontariuszki z Ukrainy).

Paczki żywnościowe zawierające przekazane przez CARITAS w Bydgoszczy produkty przekazano 9 obywatelom Ukrainy.

• ŚWIADCZENIA RODZINNE

Od 24.02.2022 r. obowiązuje **ustawa z dnia 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa** (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.) obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny przysługuje **prawo do świadczeń rodzinnych**, o których mowa w ustawie z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych – odpowiednio na zasadach i w trybie określonych w tych przepisach, z wyłączeniem warunku posiadania karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”.

W 2023 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **31 982 zł**, z czego koszty obsługi powyższego zadania w 2023 r. wyniosły **880 zł** (koszty obsługi świadczeń rodzinnych wypłacanych obywatelom Ukrainy reguluje ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych). W 2023 r. wypłacono świadczenia rodzinne na łączną kwotę **23 920 zł** oraz opłacono składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne na łączną kwotę **7 182 zł**.

Tabela 12, Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z Funduszu Pomocy w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w zł)
1.	ZASIŁEK RODZINNY	32	4 056
2.	DODATEK Z TYTUŁU ROZPOCZĘCIA ROKU SZKOLNEGO	2	200
3.	ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE	8	19 664
4.	SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE EMERYTALNE I RENTOWE	8	5 412
5.	SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	8	1 770
	RAZEM	58	31 102

Źródło: analiza własna

• ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE ZA ZAPEWNIENIE ZAKWATEROWANIA I WYŻYWIENIA OBYWATELOM UKRAINY

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.) każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, może być przyznane na jego wniosek świadczenie pieniężne z tego tytułu nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium RP. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Wysokość świadczenia ustalono w kwocie **40 zł za osobę dziennie**.

Nadmienia się, iż w 2023 r. **wpłynęło 8** wniosków (wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie).

Finalnie **3 osoby** prowadzące gospodarstwo domowe udzieliły schronienia **6 obywatelom Ukrainy** przebywających na terenie gminy Więcbork.

Plan budżetu na 2023 r. wynosił **61 320 zł**, z czego wydatkowano **61 320 zł** (co stanowi 100 % wykonania planu). Koszt obsługi zadania reguluje ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Koszty obsługi powyższego zadania w 2023 r. wyniosły **272 zł**.

4. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne (dalej: PSU) mogą wykonywać osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku korzystające jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej, w wymiarze do 10 godzin tygodniowo.

PSU są formą aktywizacji zawodowej, spełniają rolę pomocową oraz kształtują postawy i przywracają zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Stwarzają warunki powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym. Ponadto mają za zadanie zdyscyplinowanie osób bezrobotnych – odmowa pracy na rzecz gminy **może skutkować ograniczeniem lub odmową udzielenia wsparcia z pomocy społecznej.**

Z tytułu wykonywania PSU osoby otrzymują świadczenie pieniężne, aktualnie **w wysokości 10,90 zł za godzinę** (od świadczenia pieniężnego z tytułu wykonywania PSU nie jest odprowadzany podatek, składka na ubezpieczenie społeczne ani zdrowotne, jednak świadczenie to nie jest wolne od potrąceń komorniczych).

Tabela 13, Charakterystyka PSU

L.p.	Wyszczególnienie 20 instytucji/podmiotów korzystających z PSU	łącznie - 33 osoby*
1.	10 sołectw	11
2.	Urząd Miejski w Więcborku	7
3.	MGOPS w Więcborku oraz Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”	6
4.	Szkoły podstawowe	3
5.	MG Biblioteka Publiczna w Więcborku	2
6.	MGOK w Więcborku	2
7.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku	1
8.	Przedszkole Gminne „Niezapominajka” w Więcborku	1

Źródło: analiza własna na podstawie wykonywanych prac w 2023 r.

*wartość odzwierciedlająca narastającą liczbę osób w obu okresach uruchomienia PSU

W 2023 r. PSU wykonywane były w zakresie prac porządkowych przez **33 osoby bezrobotne** (z czego 23 kobiety i 10 mężczyzn).

Plan budżetu na 2023 r. wynosił **147 240 zł**, z czego wydatkowano **108 033 zł** (co stanowi 73,37% wykonania planu). Kwota refundacji z PUP w Sępólnie Krajeńskim wyniosła **64 820 zł**. Osoby wykonujące PSU łącznie przepracowały **10 425 godziny**.

Nadmienia się, iż w wyniku podjętych PSU **3 osoby podjęły zatrudnienie, 1 osoba została skierowana na staż.**

5. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA OKRES 01.04.2022- 31.12.2025

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na okres 01.04.2022-31.12.2025 został przyjęty Uchwałą NR XLIV/319/22 RM w Więcborku z dnia 30.03.2022 r.

Nadrzędnym celem Programu **jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, ograniczanie używania środków psychoaktywnych oraz wspomaganie procesów ułatwiających**

mieszkańcom naszej gminy radzenie sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi jak i funkcjonowaniu ich rodzin.

Założone cele w głównej mierze miały zostać osiągnięte poprzez szeroko rozumianą **profilaktykę**.

W ramach Programu zostały dofinansowane działania **PORADNI LECZENIA UZALEŻNIEŃ W WIĘCORKU** związane z realizacją ponadpodstawowych programów. Pozwoliło to na zwiększenie ilości godzin pracy poradni o 233 dodatkowe godziny. W ramach dofinansowania prowadzono terapię indywidualną i grupową oraz porady lekarza psychiatry. W 2023 r. do Poradni trafiło bardzo dużo pacjentów z tzw. syndromem DDA dlatego też podjęto decyzję o przeprowadzeniu zajęć terapeutycznych grupowych dla tych osób. Specjaliści Poradni pracowali z 85 osobami uzależnionymi od alkoholu, 18 osobami uzależnionymi od m.in. leków opiatowych, benzodiazepin, marihuany i innych środków psychoaktywnych, 135 osobami, które są członkami rodzin osób uzależnionych. Spośród wyżej wymienionych dodatkowo 5 osób ma zdiagnozowane różnego typu zaburzenia odżywiania, 9 schizofrenię, 5 chorobę afektywną dwubiegunową, kilkanaście osób zaburzenia depresyjne nawracające, duże grono pacjentów różnego typu zaburzenia osobowości a największą grupę obejmują zaburzenia lękowe różnego typu. Najmłodsza osoba w terapii miała 16 lat a najstarsza 80. Założone i zrealizowane cele, takie jak zwiększenie dostępności do leczenia, pozwoliły na zwiększenie umiejętności radzenia sobie w życiu codziennym oraz korzystania z życia w konstruktywny, prospołeczny sposób zarówno pacjentom jak i ich rodzinom.

W 2023 r. w ramach przekazanych środków prowadzono:

Działania na rzecz osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych

- **9 osób uczestniczyło w TRENINGU UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH**, który odbywał się od 02.06.2023 r. do 04.08.2023 r. Celem treningu był rozwój i podtrzymanie kompetencji społecznych ułatwiających readaptację w środowisku.
- **9 osób uczestniczyło w TRENINGU PRACY NAD ZŁOŚCIĄ**, który odbywał się od 14.04.2023 r. do 19.05.2023 r. Celem treningu było nabycie umiejętności rozpoznawania złości oraz konstruktywnego i niekrzywdzącego siebie i innych wyrażania złości.

Działania na rzecz członków rodzin osób uzależnionych oraz doznających przemocy domowej

- **21 osób uczestniczyło w WARSZTACIE – PRZEŁAMYWANIE STEREOTYPÓW**, który odbywał się w dwóch turach od 04.01.2023 r. do 08.02.2023 r. i od 01.09.2023 r. do 29.09.2023 r. Celem warsztatu było uwolnienie się od przekonań utrudniających codzienne funkcjonowanie i życie z innymi.

Działania na rzecz Dorosłych Dzieci Alkoholików, tzw. DDA

- **23 osoby uczestniczyły w ZAJĘCIACH TERAPEUTYCZNYCH – UWOLNIJ SIĘ OD ŚLADÓW PRZESZŁOŚCI**, które odbywały się w dwóch turach od 13.01.2023 r. do 17.03.2023 r. i od 06.10.2023 r. do 15.12.2023 r. Celem zajęć było przebudowywanie destrukcyjnych, sztywnych, nierealistycznych, negatywnych schematów dotyczących siebie i innych, na zdrowe schematy przeżywania i zachowania- takie, które są elastyczne i realistyczne- takie, które pozwalają żyć w zgodzie ze swoimi potrzebami i pragnieniami; pozwalają realizować siebie.

Ważnym elementem funkcjonowania Poradni jest **praca lekarza psychiatry**. Dofinansowanie pozwoliło na dodatkową pracę specjalisty w wymiarze 18 godzin, co pomogło w pracy z osobami z zaburzeniami i chorobami psychicznymi zarówno pacjentom jak i asystentom rodzin oraz pracownikom socjalnym.

W roku 2023 w **PORADNI LECZENIA UZALEŻNIEŃ W WIĘCORKU** zatrudnieni byli: psycholog posiadający jednocześnie certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień, lekarz psychiatra, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, który posiada także wykształcenie pedagogiczne ze specjalizacją resocjalizacji oraz profilaktyki społecznej.

W 2023 r. na realizację programów profilaktycznych wpłynęły **4 wnioski**, jeden z nich oceniono negatywnie, a jeden pozostawiono bez rozpatrzenia (złożony przez stowarzyszenie, które nie może otrzymać dofinansowania w ramach procedury opracowanej przez MGOPS). Pozytywnie zaopiniowane wnioski dotyczyły realizacji rekomendowanego programu profilaktycznego pod nazwą „Archipelag Skarbów” na terenie Szkoły Podstawowej w Sypniewie i Szkoły Podstawowej nr 2 w Więcborku. Powyższy program został tak opracowany, aby skutecznie zmieniał zachowania i postawy z szeregu obszarów problemowych jednocześnie. Jego zakres oddziaływania dotyczy:

profilaktyki uzależnień: ograniczenie korzystania z alkoholu i narkotyków przez młodzież szczególnie w okresie dojrzewania, gdy sięganie po te substancje uniemożliwia uczenie się umiejętności radzenia sobie z samym sobą, własnymi trudnymi emocjami i światem relacji społecznych;

profilaktyki przemocy: ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej w formie fizycznej i słownej, a także przemocy o podtekście seksualnym, wzrost szacunku chłopców do dziewcząt i dziewcząt do samych siebie, ukazanie zachowań agresywnych jako niedojrzałego sposobu radzenia sobie z emocjami;

wychowania ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność: wzbudzenie motywacji do pracy nad własnym rozwojem w sferze budowania dojrzałych więzi, ukazanie postaw i działań, które zwiększają szansę przeżycia prawdziwej, wiernej i trwałej miłości, podważenie obecnych w popkulturze silnie szkodliwych mitów na temat miłości i seksualności, przeciwdziałanie skutkom seksualizacji dziewcząt, w tym zjawisku samo uprzedmiotowienia;

profilaktyki ciąży nastolatków i profilaktyka HIV/AIDS: zmotywowanie młodzieży do utrzymania postawy wstrzemięźliwości seksualnej lub powrotu do tej postawy (młodzież po inicjacji), poszerzenie wiedzy młodzieży na temat zakażeń przenoszonych drogą płciową i skutecznych metod zapobiegania im;

celów ogólnoprofilaktycznych: ukazanie znaczenia asertywności i trening zachowań asertywnych, wzmacnianie czynników chroniących w profilaktyce tj. więzi z rodzicami, nauczycielami, identyfikacji z własnym systemem wartości.

W Szkole Podstawowej Nr 2 w Więcborku w Programie udział wzięło 90 uczniów i 12 nauczycieli, a w Szkole Podstawowej w Sypniewie 35 uczniów i 12 rodziców.

Oferty opiniował zespół powołany przez Dyrektora MGOPS w Więcborku zarządzeniem nr DO.021.6.2023 z dnia 01 lutego 2023 r.

W celu podniesienia kwalifikacji i profesjonalizmu świadczonych usług **1 osoba** wzięła udział w szkoleniu „Wydatkowanie środków z funduszu korkowego i funduszu małpkowego”, **3 osoby** wzięły udział w szkoleniu dla nowych członków GKRPA.

Gmina Więcbork finansuje także zadanie **Kujawsko – Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Mieszkańcy gminy mieli możliwość korzystać z bezpłatnej pomocy prawnej, konsultacji i porad psychologicznych.

5.1 GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Przeciwdziałanie alkoholizmowi jak i przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z odpowiednimi ustawami jest zadaniem własnym gminy. Burmistrz realizuje zadania nałożone na gminę przy pomocy **GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH** (dalej: GKRPA). W skład Komisji wchodziło 10 osób z różnych środowisk, które działają w **dwóch Zespołach: Motywującym i Kontrolnym**. Komisja działa na podstawie regulaminu.

GKRPA w 2023 r. odbyła 4 posiedzenia plenarne, **zaopiniowano pozytywnie siedem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych**. Odbyło się również 15 posiedzeń Zespołu Motywującego i 5 posiedzeń Zespołu Kontrolnego.

Członkowie Zespołu Motywującego podejmowali działania na rzecz osób nadużywających alkoholu – na spotkania wysłano zaproszenia dla 69 osób (tj. 16 kobiet, 53 mężczyzn). Odpowiedziało na nie **38 osób (tj. 11 kobiet, 27 mężczyzn)** i to z nimi członkowie Zespołu prowadzili rozmowy na temat ograniczenia spożywania alkoholu i zażywania narkotyków, zmiany stylu życia oraz motywowali do podjęcia leczenia odwykowego.

Członkowie Zespołu Kontrolnego przeprowadzili **3 kontrole** w sklepach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Odbyły się także **3 wizyty informujące – nadzorujące** w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

W 2023 r. do GKRPA wpłynęły **54 wnioski o podjęcie działań wobec 48 osób nadużywających alkoholu tj. 12 kobiet i 36 mężczyzn):**

- a) 27 wniosków skierowanych zostało przez członków grup diagnostyczno - pomocowych,
- b) 5 wniosków kierowanych było przez funkcjonariuszy Policji,
- c) 11 wniosków złożonych przez pracowników socjalnych,
- d) 8 wniosków złożonych przez członków rodziny,
- e) 3 wnioski skierowane przez kuratorów.

W 2023 r. skierowano **4 osoby** na badania do biegłych sądowych. Biegli sądowi wydali 5 opinii w przedmiocie uzależnienia (w tym 2 dotyczące spraw z 2022 r.), w jednej sprawie nie wydano opinii (sprawę skierowano do sądu). **Skierowano 6 wniosków do sądu** (w tym 2 wnioski dotyczą spraw z 2022 r.).

Sąd Rejonowy w Tucholi w 2023 r. wobec osób, które kierowane były na leczenie odwykowe wydał:

- a) 2 postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w warunkach stacjonarnych (1 sprawa z 2021r. i 1 sprawa z 2022 r.).

Wobec 8 osób postępowanie jest w toku (w tym 2 sprawy z 2021 r. i 2 sprawy z 2022 r.).

Członkowie GKRPA wskazani w Porozumieniu o współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym w Więcborku w ramach działań na rzecz osób, rodzin dotkniętych przemocą domową brali udział w posiedzeniach Grup Diagnostyczno - Pomocowych. Dotyczyło to **45 rodzin**, w których występował także problem używania alkoholu. Przedstawiciel GKRPA na spotkaniach:

- a) informował o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania poddawania osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, leczeniu odwykowemu,
- b) motywował do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych,
- c) motywował do udziału w grupie terapeutycznej.

Zgodnie z zapisami Gminnego Programu Profilaktycznego i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na okres 01.04.2022-31.12.2025 podmioty, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mogą ubiegać się o dofinansowanie działań profilaktycznych w ramach ogłaszanego przez Burmistrza Więcborka otwartego konkursu ofert na wykonywanie zadań publicznych w zakresie kultury, kultury fizycznej, sportu i rekreacji oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na okres 01.04.2022-31.12.2025 dysponowano kwotą, w łącznej wysokości **358.395 zł** (z tego na działalność Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku 278.395 zł), z czego wydatkowano **334.097 zł** co stanowi **93,22%** ogółu planu.

6. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WIĘCBORK NA LATA 2023-2027

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2023 – 2027 został przyjęty uchwałą nr LIII/385/22 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 listopada 2022 r. Głównym jego celem jest **zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali zjawiska na terenie miasta i gminy Więcbork.**

Jako cele szczegółowe określono:

1. Koordynację działań lokalnych podmiotów.
2. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja w zakresie zjawiska przemocy.
3. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.
4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy.
5. Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Realizatorami i partnerami Programu są w szczególności:

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku,
2. Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku,
3. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
5. Posterunek Policji w Więcborku,
6. Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie w Więcborku,
7. NZOZ PROVITA Sp. z o. o. w Więcborku, Poradnia Leczenia Uzależnień,
8. Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku,
9. Szkoły podstawowe, średnie, branżowe działające na terenie gminy Więcbork,
10. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi,
11. Prokuratura oraz przedstawiciele inni niż w/w podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
12. Urząd Miejski w Więcborku,
13. Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku – placówka wsparcia dziennego,
14. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku,
15. Stowarzyszenie Klub Abstynenta Razem Od Nowa.

22 czerwca 2023 r. weszły w życie bardzo ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Przepisy które weszły w życie zmieniły terminologię stosowaną w ustawie- pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewniła właściwe spojrzenie na jednostkę doznającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. **Nowelizacja rozszerzyła również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc.** Krąg osób, na które oddziałują zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie osoby stosującej przemoc domową należy przez to rozumieć **pełnoletniego**, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób podlegających ochronie. Nowelizacja rozszerzyła oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc domową m.in. o programy korekcyjno- edukacyjne i psychologiczno – terapeutyczne. Wprowadzone zostały przepisy umożliwiające złożenie zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia przez osobę stosującą przemoc domową, w przypadku uporczywego uchylania się przez nią od udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych. Zmiany obejmują także procedurę NK- grupa diagnostyczno – pomocowa została

zobligowana do 9 miesięcznego monitorowania sytuacji osób lub rodzin po zakończeniu procedury NK. Grupa posiada także kompetencje do występowania do ZI z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Ustalono także właściwość miejscową gminy do realizacji procedury NK tj. według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2023-2027 zakłada:

1. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy i sposobie radzenia sobie z tym problemem.

Cel ten został zrealizowany dzięki interdyscyplinarnej pracy członków grup diagnostyczno - pomocowych. Dużym wsparciem i pomocą w działaniach grup diagnostyczno - pomocowych okazał się psycholog świadczący wsparcie w Punkcie Interwencji Kryzysowej, a także terapeuci i lekarz psychiatra zatrudnieni w Poradni Leczenia Uzależnień w Więcborku. Dzięki szerokiemu oddziaływaniu osoby doznające przemocy zauważały, że nie muszą same borykać się z problemem, że nie są winne zaistniałej sytuacji, uzyskały informację co mogą zrobić, aby zapewnić bezpieczeństwo sobie i pozostałym członkom rodziny. Dało to im siłę i motywację do podjęcia konkretnych działań mających na celu zatrzymanie przemocy. Nie bez znaczenia były tutaj działania podejmowane w tym zakresie przez placówki oświatowe działające na terenie naszej gminy w ramach szkolnych programów wychowawczo – profilaktycznych.

2. Zmniejszenie liczby rodzin dotkniętych przemocą.

Celu nie udało się zrealizować, obserwując dane za okres 2021-2023 widoczna jest tendencja wzrostowa liczby rodzin, w których prowadzona jest/była procedura NK (2021: 43 rodziny, 2022: 56 rodzin, 2023: 57 rodzin). Można pokusić się o stwierdzenie, że wzrosła świadomość społeczna w temacie przemocy i coraz więcej osób doznających przemocy domowej zgłasza te sytuacje, szuka pomocy i chce zmienić swoje dotychczasowe życie.

3. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

W 2021 r. członkowie grup diagnostyczno - pomocowych pracowali na rzecz 43 rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej. **W 4 rodzinach doszło do ponownego założenia NK A** (9,30% ogółu rodzin, z którymi pracowano w 2021 r.).

W 2022 r. członkowie grup diagnostyczno – pomocowych pracowali na rzecz 56 rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej. **W 8 rodzinach doszło do ponownego założenia NK A** (14,29% ogółu rodzin, z którymi pracowano w 2022 r.).

W 2023 r. członkowie grup diagnostyczno – pomocowych pracowali na rzecz 57 rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej. **W 12 rodzinach doszło do ponownego założenia NK A** (21,05% ogółu rodzin, z którymi pracowano w 2023 r.).

Analizując powyższe dane widoczny jest wzrost liczby rodzin, w których doszło do ponownej interwencji Policji. Dotyczy to w głównej mierze rodzin nie podejmujących współpracy i jednocześnie obarczonych problemem alkoholowym.

4. Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy

Członkowie Grup Diagnostyczno – Pomocowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach instytucji, z których się wywodzą brali udział w szkoleniach, na których podnosili swoje umiejętności z zakresu świadczenia wsparcia i pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy, borykających się z problemem alkoholowym oraz nie posiadających wystarczających kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. Nie bez

znaczenia są tu spotkania członków Grup Diagnostyczno - Pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego, na których uczestnicy wymieniają się wiedzą i doświadczeniem.

Dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno – Pomocowych w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej” zostało zorganizowane dwudniowe wyjazdowe szkolenie *Charakterystyka pracy z osobami stosującymi przemoc domową, w tym praca socjalna z osobami stosującymi przemoc w ramach procedury NK.*

W szkoleniu udział wzięło 28 osób.

1 osoba wzięła udział w szkoleniu *System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w świetle nowych uregulowań prawnych.*

6 osób wzięło udział w szkoleniu *Obszerne zmiany w procedurze zabezpieczenia dziecka. Rola i prawnienie OPS i pracownika socjalnego w procedurze zabezpieczenia dziecka z rodziny.*

7 osób wzięło udział w szkoleniu *Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Tworzenie i funkcjonowanie ZI i Grup Diagnostyczno – Pomocowych. Realizacja procedury NK.*

5. Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy

Jednym z elementów realizacji powyższego celu jest coroczne umieszczanie na stronie internetowej MGOPS w Więcborku Rejestru placówek tymczasowego schronienia, Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa w Województwie Kujawsko-Pomorskim, Wykazu organizacji pozarządowych świadczących usługi na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą domową w Województwie Kujawsko-Pomorskim, **Wykazu** specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

Dużym wsparciem dla mieszkańców naszej gminy będących w sytuacji kryzysowej jest wsparcie psychologa w działającym przy MGOPS w Więcborku Punkcie Interwencji Kryzysowej. Dzięki realizacji zadania W GRUPIE SIŁA w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” udało się zwiększyć liczbę godzin udzielanego wsparcia psychologicznego o 36 godz. Ze wsparcia psychologa w PIK-u w ramach Programu skorzystało **19 osób**.

W 2023 r. dzięki zadania W GRUPIE SIŁA w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” utworzono i prowadzono grupę wsparcia dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy. W spotkaniach udział wzięło **6 kobiet**.

6.1 PROGRAM OŚŁONOWY „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE”

W 2023 r. MGOPS w Więcborku realizował zadanie W GRUPIE SIŁA w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

W ramach projektu przeprowadzono:

1. Dwudniowe szkolenie dla członków ZI i Grup Diagnostyczno – Pomocowych

Zorganizowano dwudniowe szkolenie dla członków ZI i grup diagnostyczno – pomocowych pn. „Charakterystyka pracy z osobami stosującymi przemoc domową w tym praca socjalna z osobami stosującymi przemoc w ramach procedury NK”. Osoba prowadząca szkolenie w bardzo przystępny sposób przedstawiła zakres merytoryczny zagadnienia niejednokrotnie ilustrując go przykładami ze swojego bardzo bogatego dorobku zawodowego. Praca z osobami stosującymi przemoc wymaga dużej wiedzy i umiejętności zastosowania jej w życie ponieważ osoby te znajdują wiele logicznych wyjaśnień swojego postępowania, są przekonane o słuszności swoich zachowań, skutecznie manipulują nie tylko „swoimi ofiarami”, a także otoczeniem i osobami interweniującymi. Poznanie strategii jakie przyjmują osoby stosujące przemoc tj. kwestionowanie odpowiedzialności, kwestionowanie szkody, kwestionowanie ofiary, potępienie potępiających czy też odwoływanie się do wyższych racji pozwoli uczestnikom szkolenia na spojrzenie na osoby stosujące przemoc z innej perspektywy i zapobiegnie sytuacjom, o których pisano wyżej. Osoba prowadząca szkolenie omówiła typologię „sprawców przemocy” wg J. Lohr, który wyróżnił 3 grupy: typ „Psychopatyczny”, typ „Choleryczny”, typ „Normalny”. Liczne przykłady nad którymi pracowali uczestnicy szkolenia pozwoliły na nabycie przez nich umiejętności rozróżniania strategii jaką przyjmują osoby stosujące przemoc i określenia do jakiego typu „sprawców” ich zaliczyć. Umiejętność ta jest niezwykle istotna, ponieważ umożliwia dobór metod pracy w indywidualnych przypadkach. W trakcie szkolenia doskonalono także model komunikacji z osobą stosującą przemoc. W tym przypadku pozytywne efekty przyniesie rzeczowy dialog skupiający się na faktach, mówienie o konsekwencjach stosowania przemocy, o zachowaniach a nie o osobie, nazywanie wprost przemocy – przemocą, wskazywanie konkretnych zachowań, które mają ulec zmianie. Osoba stosująca przemoc musi otrzymać jasny komunikat, że nie ma żadnego przyzwolenia na stosowanie przemocy. Przemocy nie można tłumaczyć spożyciem alkoholu lub zażyciem narkotyków, zdenerwowaniem. Rozmowa powinna być prowadzona ze spokojem, zrozumieniem dla emocji oraz ich nazywaniem. Celem rozmowy z osobą stosującą przemoc jest to aby usłyszała ona to co do niej mówimy i zdecydowała co dalej zrobi. W ten sposób zostanie ona szansę na zmianę myślenia i zachowania pod warunkiem, że uświadomi sobie iż dotychczas stosowane przez nią zachowania były raniące dla innych i postanowi aby te sytuacje ponownie nie miały miejsca oraz podejmie świadomą pracę nad zmianą. W szkoleniu udział wzięli przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty, stowarzyszenia oraz kuratorzy sądowi. Stanowiło to okazję do wymiany doświadczeń i integracji. **W szkoleniu udział wzięło 28 osób.**

2. Wsparcie psychologiczne w PIK-u dla osób dorosłych i dzieci.

Doświadczenie przemocy może prowadzić do powstawania poważnych zaburzeń utrudniających codzienne funkcjonowanie i wykształcenie negatywnych schematów poznawczych dotyczących postrzegania siebie i obrazu świata. Dlatego tak istotne jest aby te osoby miały możliwość jak najszybszego skorzystania z pomocy. Realizacja projektu W GRUPIE SIŁA umożliwiła poszerzenie dotychczas świadczonego wsparcia psychologicznego w PIK-u działającego przy MGOPS w Więcborku o dodatkowe 36 godz. (tj. 2 razy w miesiącu po 3 godz.). Dzięki temu osoby doświadczające przemocy miały możliwość szybszego skorzystania ze wsparcia specjalisty. Celem rozmów z psychologiem była pomoc osobom doznającym przemocy w uznaniu ważności swoich uczuć, myśli i wyborów a także wspieranie w samodzielnym podejmowaniu decyzji. **Ze wsparcia psychologa skorzystało 19 osób.**

3. Grupa wsparcia dla osób zagrożonych lub doznających przemocy domowej

Grupa wsparcia stanowi ważny czynnik w przywracaniu osobom doznającym przemocy wiary we własne siły i odbudowie poczucia własnej wartości. Osoba prowadząca grupę zaobserwowała, że udział w spotkaniach dał uczestnikom możliwość podzielenia się swoimi przeżyciami i przemyśleniami w bezpiecznym otoczeniu oraz odkrycia, że nie są osamotnieni w przeżywaniu doświadczania przemocy domowej oraz innych trudności. Poznanie możliwości skorzystania z pomocy instytucji i specjalistów w problemach rodziny pozwoliło uczestniczkom na ośmielenie się i „wyjście” z nimi poza dom. Praca

w grupie pozwoliła na poznanie mechanizmów powstawania i działania przemocy, złagodzenie psychologicznych skutków przemocy domowej, rozpoczęcie odzyskania równowagi psychofizycznej, odbudowanie pozytywnego wizerunku własnej osoby, nabywanie umiejętności korzystania z instytucjonalnych form wsparcia i pomocy. Osoba prowadząca grupę wraz z jej uczestnikami dokonała podsumowania, ustalono, że osoby uczestniczące w spotkaniach to właśnie w grupie znalazły poczucie wspólnoty, identyfikacji ze sobą. Możliwość udziału w spotkaniach, edukacja, wzmocnienie i wsparcie uzyskane od innych członków grupy z podobnymi doświadczeniami zmniejszyła u osób doświadczających przemocy izolację i podwyższyła ich samoocenę. Wszystkie uczestniczki szkolenia zamierzają podjąć terapię, ponieważ zajęcia pokazały im jak dużo można uzyskać pracując nad sobą i zmianą swojej sytuacji oraz, że jest to w ogóle możliwe. Grupa pracowała poprzez oddziaływania werbalne (rozmowy, mini-wykłady), dyskusję, dzielenie się doświadczeniami, burzę mózgów, pracę w małych grupkach, ćwiczenia, pracę indywidualną, rysunek. Odbyło się 6 spotkań, każde po 2 godziny. **W spotkaniach grupy wsparcia udział wzięło 6 osób.**

4. Spotkania psychologa z młodzieżą klas III LO w Więcborku

Młodzież w ramach spotkań z psychologiem doskonaliła rozpoznawanie swoich stanów emocjonalnych i szukała sposobów reakcji na nie. Uczyla się wyrażania własnych emocji i myśli w taki sposób by nie ranić innych. Ćwiczenia wykonywane w trakcie spotkań pozwoliły młodym ludziom na poznanie swoich mocnych stron. Uczniowie dowiedzieli się, że na zwiększenie poczucia własnej wartości i skuteczności ma dobra ocena samego siebie. Licealiści rozwinęli zdolności nawiązywania i podtrzymywania właściwych relacji z innymi, co pozwoli im czerpać większą przyjemność z różnych sfer życia i odczuwać większą satysfakcję ze związków z innymi ludźmi. Uświadomili sobie także czym są bariery komunikacyjne i rozwinęli umiejętności interpersonalne oraz aktywnego słuchania i formułowania komunikatu JA. Psycholog omówiła po krótko zaburzenia lękowe tj. uogólnione zaburzenia lękowe, zespół lęku uogólnionego, zespół stresu pourazowego, zaburzenia lękowe w postaci fobii, zaburzenia obsesyjno – kompulsywne oraz ataki paniki. Specjalista zwróciła uwagę, że lęk to stan emocjonalny, który pojawia się na zagrożenie i jest częścią ludzkiego życia. Jeśli jednak lęk wpływa na naszą zdolność do codziennego funkcjonowania należy szukać pomocy u specjalisty. Młodzież dowiedziała się, że aktywność fizyczna, techniki oddechowe oraz medytacja odwracają uwagę i uwalniają od napięcia. Forma zajęć: praca grupowa, praca warsztatowa w grupach, parach oraz indywidualnie, wykład w oparciu o prezentację multimedialną.

Psycholog po zakończonych spotkaniach przekazała kadrze pedagogicznej zalecenia do dalszej pracy. Wskazane jest prowadzenie zajęć mających na celu wzmocnienie zdolności interpersonalnych młodzieży, poczucia własnej wartości oraz utrwalanie sposobów radzenia sobie ze stresem. Specjalista zaproponowała przeprowadzenie z młodymi ludźmi zajęć dotyczących możliwości niesienia przez nich pomocy innym w taki sposób by nie nieśli odpowiedzialności za trudności emocjonalne bliskich.

W spotkaniach z psychologiem udział wzięło 48 uczniów z dwóch klas III.

Na realizację zadania tut. ośrodek pozyskał kwotę w **wysokości 19 100 zł**, z czego wydatkowano **18.250 zł**, co stanowi **95,55%** ogółu planu.

6.2 ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

- Stowarzyszenia Aktywnych Społecznie w Więcborku,
- Ochrony zdrowia: NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku-Poradni Leczenia Uzależnień, Szpitala Powiatowego w Więcborku,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi,
- Szkół Podstawowych z terenu gminy Więcbork,
- Szkół Ponadpodstawowych z terenu gminy Więcbork

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego i powiatowego,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
- Posterunku Policji w Więcborku,

Liczba posiedzeń Zespołu 4.

W 2023 r. do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (dalej: ZI) wpłynęły **53 formularze Niebieskiej Karty** (dalej: NK), z czego *30 NK wpłynęło od policji, 22 od pomocy społecznej, 1 od oświaty*. Liczba powołanych grup diagnostyczno - pomocowych w 2023 r. – 65, a pracujących na rzecz kontynuowanych procedur z lat poprzednich to 28, grupy diagnostyczno - pomocowe spotkały się 187 razy.

11 NK zostało założonych dla dzieci.

W przypadku 8 rodzin skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Tucholi - 5 rodzin o ograniczenie władzy rodzicielskiej poprzez ustanowienie nadzoru kuratora, 1 rodzina – zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do leczenia psychiatrycznego + nadzór kuratora, 1 rodzina wniosek o wgląd w sytuację rodziny, 1 rodzina wniosek o umieszczenie małoletnich poza środowiskiem rodziny. W przypadku:

- a) jednej rodziny ustanowiono nadzór kuratora+ sądowe zobowiązanie do współpracy z asystentem rodziny
- b) jednej rodziny, jeszcze przed wydaniem postanowienia nastąpiło interwencyjne zabezpieczenie dziecka zgodnie z zapisami art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Pozostałe sprawy w toku.

Z osobami doznającymi przemocy domowej sporządzono **42 formularze NK C**, które zawierają analizę sytuacji rodzinnej, a także indywidualny plan pomocy osobie.

Ilość formularzy sporządzonych z osobami stosującymi przemoc domową – **NK D wyniosła 27.**

27 wniosków zostało skierowanych do GKRPA w Więcborku o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu.

12 dzieciom z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia w związku z przemocą domową zapewniono ochronę poza środowiskiem rodzinnym (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). 5 dzieci umieszczono u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny, 1 dziecko w rodzinie zastępczej, a 6 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W przypadku 2 dzieci (z powyższej liczby dzieci) zapadło postanowienie sądu o powrocie ich do rodziców biologicznych.

13 osób dzięki wsparciu i ukierunkowaniu przez członków grup diagnostyczno- pomocowych złożyło **zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa** (art. 207 kk). W dwóch przypadkach osoby stosujące przemoc domową otrzymały nakaz opuszczenia mieszkania i zakaz kontaktu z najbliższymi. Jedna sprawa została umorzona, pozostałe pozostają w toku.

Członkowie grup diagnostyczno – pomocowych wobec **5 osób stosujących przemoc domową** złożyli zawiadomienia do Sądu Rejonowego w Tucholi. Wobec jednej osoby sąd wydał zakaz kontaktu i zbliżania do osoby doznającej przemocy i zarządził wykonanie prac społecznych, dwie sprawy zostały umorzone, a dwie pozostają nadal w toku.

Policjanci w toku wykonywanych czynności zawodowych wobec **3 osób** stosujących przemoc domową wydali nakaz opuszczenia mieszkania i zakaz kontaktowania z osobą doznającą przemocy. We wszystkich przypadkach sąd przedłużył powyższe sankcje.

Policjanci wobec **2 osób** stosujących przemoc domową złożyli zawiadomienie z art. 157§4 Kk (naruszenie czynności ciała), jedna osoba przyznała się do stawianych zarzutów.

Członkowie grup diagnostyczno – pomocowych wobec **3 osób** stosujących przemoc domową skierowali pismo do kuratorów zawodowych o niewłaściwych zachowaniach tych osób.

Przewodniczący ZI w Więcborku z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy poinformował o tym fakcie ZI jej aktualnego miejsca zamieszkania.

Grupa diagnostyczno - pomocowa podjęła decyzję o **zakończeniu 35 procedur**. Nadmienia się, iż zakończenie procedury następuje w przypadku:

1. ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej **18 rodzin**
albo
2. rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań **17 rodzin**.

Na realizację zadania w 2023 r. tut. ośrodek dysponował kwotą w **wysokości 6.590 zł**, z czego wydatkowano **5.370 zł**, co stanowi **81,49%** ogółu planu.

6.3 PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W 2023 r. w funkcjonującym **PUNKCIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ** (dalej: PIK), usługi świadczył psycholog w wymiarze **133 godz.**

Bezpłatnymi poradami objęto **61 osób** (niektóre osoby kilkakrotnie skorzystały ze wsparcia specjalisty). Siedziba PIK mieści się w budynku tut. ośrodka, wejście z tyłu budynku, wolne od barier architektonicznych, specjaliści mają do dyspozycji 1 pomieszczenie na dolnym poziomie, zapewniające korzystającym **anonimowość i dyskrecję**.

Na realizację zadania w 2023 r. tut. ośrodek dysponował kwotą w wysokości **11.760 zł**, z czego wydatkowano **10.640 zł**, co stanowi **90,48%** ogółu planu

7. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021 – 2023

7.1 SYSTEM WSPARCIA RODZINY Z TRUDNOŚCIAMI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYMI

MGOPS w Więcborku na dzień 31.12.2023 r. zatrudnił **3 asystentów rodziny (dalej: AR)**, w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden AR może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniony od stopnia trudności wykonywanych zadań, **jednak nie może przekroczyć 15**. AR prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Porusza się po terenie gminy własnym środkiem transportu. Dobór rodzin do pracy z poszczególnym AR został tak przeprowadzony, aby w maksymalnym stopniu ograniczyć czasookres dojazdu do poszczególnych środowisk.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje jednostkom samorządu terytorialnego możliwość ubiegania się o dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań z niej wynikających. Gmina Więcbork przystąpiła do realizacji programu „**Asystent rodziny w 2023**” w ramach którego otrzymano środki finansowe w łącznej wysokości **35 999 zł**.

W 2023 r. wsparciem AR zostało objętych **37 rodzin**, w których wychowywało się **69 dzieci**, z czego w przypadku:

- **13 rodzin** było zobowiązanie do współpracy z AR na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Tucholi (*AR ma obowiązek przedstawiania w Sądzie sprawozdań z podjętych działań*),
- **7 rodzin** ustalała forma wsparcia w postaci AR (w 2 przypadkach nastąpiła realizacja planu pracy, w 5 przypadkach nastąpiło zaprzestanie współpracy),
- **14 rodzin** co stanowi **37,84% ogółu rodzin** objętych wsparciem AR można zauważyć poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia),
- **5 dzieci** w okresie wakacji letnich zapewniono uczestnictwo w zajęciach Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku (*w tym celu wykupiono usługi transportowe*),
- **5 rodzin** pracowano pod kątem powrotu dzieci do rodziny biologicznej, w takich sytuacjach plan pracy AR jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W dwóch rodzinach zakończono współpracę – zaprzestanie współpracy.
- **5 rodzin** AR uczestniczyli w **6 spotkaniach** zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- **3 rodzin** AR otrzymali wezwania do uczestnictwa w rozprawach sądowych (dot. to spraw o ograniczenie władzy rodzicielskiej),
- **3 rodzin** prowadzono monitoring po ustaniu współpracy z AR.

W samym 2023 r. wsparciem AR objęto **16 rodzin**, tj. wszystkie rodziny, które wymagały takiego wsparcia. Rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi dodatkowo objęte były wsparciem psychologa (**7 rodzin**) oraz pedagoga (**3 rodziny**). Specjaliści pracowali w miejscu zamieszkania rodzin.

Na pracę AR z rodziną składa się ocena sytuacji rodziny (diagnoza), planowanie (*w oparciu o indywidualny plan pracy z rodziną*) i realizacja zaplanowanych z rodziną zadań. AR dokonując diagnozy podejmuje współpracę z pedagogami, wychowawcami, kuratorami, pracownikami poradni pedagogicznej jak i również z pracownikami socjalnymi. **Efektom realizacji planu powinna być integracja rodziny**,

wzmocnienie więzi uczuciowych między jej członkami, zintegrowanie rodziny z otoczeniem społecznym jak również odbudowanie jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

AR przez cały czas podnosili swoje kwalifikacje i umiejętności pracy. W 2023 r. AR wzięli udział w następujących szkoleniach:

- a) Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w pracy asystenta z rodziną – 2 asystentów,
- b) Asystentura rodziny w świetle zmian, nowych wyzwań i trudności. Ustawodawstwo, dokumentacja, praca z rodziną wieloproblemową- analizy praktyczne- 3 asystentów,
- c) Charakterystyka pracy z osobami stosującymi przemoc domową, w tym praca socjalna z osobami stosującymi przemoc w ramach procedury NK – 2 asystentów,
- d) Systematyczny (raz w miesiącu) udział 3 asystentów rodziny w audycie psychologicznym.

W 2023 r. **13 dzieci** zostało umieszczonych w pieczy zastępczej tj. 8 dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej i 5 dzieci w rodzinach zastępczych.

Gmina Więcbork zobowiązana była do partycypowania w kosztach **związanych z pobytem 43 dzieci w szeroko rozumianej pieczy zastępczej:**

15 dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej, troje z nich w ciągu roku przeszło do rodzin zastępczych,

10 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej, 16 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 4 dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej, 1 dziecko w zakładzie opiekuńczo - psychiatrycznym.

W 2023 r. pieczę zastępczą opuściło:

- a) 2 dzieci, które przebywały w Domu Dla Dzieci w Więcborku jako osoby pełnoletnie opuściły placówkę,
- b) 2 dzieci, które przebywały w rodzinie zastępczej spokrewnionej jako osoby pełnoletnie opuściły rodziny zastępcze,
- c) 2 dzieci, które przebywały w rodzinie zastępczej spokrewnionej powróciły do swoich biologicznych rodziców.

Na realizację omawianych zadań w 2023 r. dysponowano kwotą w wysokości **859 850 zł**, z czego: wydatkowano kwotę **784 498 zł**, tj.:

- **253 163 zł** na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- **185 639 zł** na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych,
- **26 304 zł** na pokrycie kosztów związanych z pobytem dziecka w zakładzie pielęgnacyjno - opiekuńczym
- **319 392 zł** na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,

co stanowi **91,24%** ogółu planu.

7.2 ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA UŚMIECH W WIĘCBORKU

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA „UŚMIECH” działa od dnia 02.12.2002 r. w strukturach MGOPS. Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 roku życia, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Dzieci przyjmowane są do placówki na pisemny wniosek rodzica, mogą być kierowane przez pracowników socjalnych, kuratorów, asystentów, PPP. W 2023 r. łącznie z różnymi

form zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz pomocy oferowanej przez placówkę **skorzystało 180 osób** (licząc każde dziecko jeden raz bez względu na liczbę dni pobytu).

Do najczęściej powtarzających się przyczyn korzystania z pomocy placówki należą:

1. **przyczyny wynikające bezpośrednio ze środowiska rodzinnego:** trudne warunki socjalno-bytowe, niezaradność życiowa rodziców, problemy rodzinne, stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych;
2. **przyczyny dotyczące bezpośrednio dziecka:** trudności i zaległości szkolne, specyficzne trudności w nauce, wyzwania rozwojowe, ADHD, Zaburzenia ze spektrum autyzmu, wady wymowy, nieprzestrzeganie obowiązku szkolnego, zaburzenia zachowania, agresja, zaburzenia emocjonalne.

Bardzo widoczna staje się zmiana potrzeb dzieci i rodziców z terenu gminy. Większość z naszych wychowanków wymaga systematycznej, terapeutycznej pracy co jest możliwe do osiągnięcia jedynie poprzez zmniejszenie ilości dzieci korzystających z naszego wsparcia. Istotnym problemem są także warunki lokalowe placówki, uniemożliwiające rozwój oferowanej pomocy: brak miejsca do indywidualnej terapii, brak przestrzeni do zabawy, niewielka kuchnia mieszcząca 3 osoby- znacznie utrudniająca prowadzenie warsztatów kulinarnych. Dodatkową trudność we wzbogacaniu oferty stanowi fakt, iż studia podyplomowe dla pracowników pomocy społecznej nie są dofinansowywane związane są za to z poświęcaniem wolnych weekendów oraz ze znacznym obciążeniem finansowym pracowników.

Świetlica jest placówką wsparcia dziennego i postępowanie z wychowankami ma charakter wieloaspektowych działań opiekuńczo-wychowawczych.

W 2022 r. w Świetlicy realizowano:

1. **ZAJĘCIA OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE:**
  - a) zajęcia artterapeutyczne,
  - b) zajęcia kulinarne, zajęcia sportowe,
  - c) kodowanie, ozobot,
2. **ZAJĘCIA PROFILAKTYCZNO - TERAPEUTYCZNE:**
  - a) zajęcia profilaktyczne obejmujące zagadnienia uzależnienia od alkoholu, nikotyny, Internetu, bezpiecznych zachowań, higieny osobistej;
  - b) wsparcie psychologa, wsparcie logopedy;
  - c) zajęcia z wykorzystaniem metody Ruchu Rozwijającego, Klanzy, Metody Krakowskiej, Terapii Ręki;
  - d) zajęcia indywidualne w Sali Doświadczania Świata i indywidualne zajęcia terapeutyczne;
  - e) Terapia Integracji Sensorycznej, Treningi Umiejętności Społecznych;
3. **ZAJĘCIA REEDUKACYJNE:**
  - a) pomoc w odrabianiu zadań domowych;
  - b) zajęcia korekcyjno - kompensacyjne dla dzieci z opinią lub orzeczeniem poradni pedagogiczno-psychologicznej;
  - c) tworzenie warunków do nauki własnej;
  - d) gry i zabawy rozwijające logiczne myślenie.

W ubiegłym roku pracownicy placówki wzięli udział w 24 szkoleniach, jedna osoba ukończyła studia podyplomowe „Diagnoza, edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu z modułem pedagogicznym pedagogiki specjalnej.

W celu wzbogacenia oferty Gminy w placówce odbywają się indywidualne zajęcia terapeutyczne dla dzieci posiadających opinię lub orzeczenie PPP.

W placówce zatrudnionych było 5 osób, tj. kierownik i 4 wychowawców, w tym jedna osoba na ½ etatu. Dodatkowo na umowę zlecenie zatrudniony był psycholog i logopeda.

Budżet placówki wynosił **544 495 zł** (wg stanu na dzień 31.12.2023 r. wydatkowano **95,96% planu**). Koszty funkcjonowania sklasyfikowane by w następujący sposób:

- **278 395 zł** - środki pochodzące z Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi, wydatkowano 96,04% ogółu planu;
- **266 100 zł** - środki zapewnione przez gminę Więcbork w budżecie tut. ośrodka, wydatkowano 95,87% % ogółu planu.

8. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE WYPŁACANE NA RZECZ RODZINY

W 2023 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało **829 osób**, z zasiłku dla opiekuna skorzystały **2** osoby, ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego **63 osoby**.

W 2023 r. łącznie na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłki dla opiekunów, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, i koszty obsługi wydatkowano kwotę **8 181 718 zł** (w tym **7 947 030 zł** ze środków budżetu państwa, **234 688 zł** środków budżetu gminy).

W 2023 r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia w kwotach:

- 28 274 zł z tytułu wypłaconych świadczeń rodzinnych,
- 15 303 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 226 zł z tytułu nienależnych składek na ubezpieczenie społeczne.

Tabela 14, Wydatki na świadczenia rodzinne w 2023 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki (w zł)	Liczba wypłaconych świadczeń	Wahanie wypł. świad. w stosunku do 2022
1	ZASIŁKI RODZINNE	618 274	5 582	- 553
2	DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU:	346 537	3 647	+6
2.1	urodzenia dziecka	18 579	31	+10
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	19 142	49	- 17
2.3	samotnego wychowywania dziecka	57 524	281	+20
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	66 083	649	+64
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	30 127	727	+85
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - internat	3 975	37	+1
2.7	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - dojazd	35 931	577	- 1
2.8	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	115 176	1296	- 156
3	JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA	62 000	62	+1
4	ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE, W TYM:	5 333 116	7 553	+ 591
4.1	zasiłki pielęgnacyjne	1 267 197	5 871	+ 395
4.2	świadczenia pielęgnacyjne	4 057 239	1 668	+ 218
4.3	specjalny zasiłek opiekuńczy	8 680	14	- 22
5	ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE	244 513	283	- 44
	ŁĄCZNE WYDATKI NA ŚWIADCZENIA	6 604 440	-	-

Źródło: *opracowanie własne*

* Wydatki w kwocie 6 604 440 zł zostały pomniejszone o kwotę 13 104 zł tytułem zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za 2023 r.

Od dnia 15 maja 2014 r. obowiązuje ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj Dz.U. z 2020 r. poz. 1297). Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Tabela 15, Wydatki na zasiłek dla opiekuna w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w złotych)
1.	ZASIŁEK DLA OPIEKUNA	11	6 820
	RAZEM	11	6 820

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16, Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne odprowadzane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w złotych)
1a.	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne – ZUS	972	652 598
1b	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne – KRUS	159	20 994
2.	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	7	1 194
3.	SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	8	1 365
	RAZEM	1138	676 151

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. prowadzono postępowania wobec **dłużników alimentacyjnych**, których skutkiem było:

- 21 informacji przekazanych komornikowi sądowemu mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego;
- 3 wnioski kierowane do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 5 zobowiązań dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy;
- 1 wniosek do starosty o zatrzymanie oraz 1 wniosek o zwrot prawa jazdy dłużnika;
- 24 wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego;
- 8 wszczęć postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 3 wydane decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 24 nowe informacje przekazane do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W 2023 r. kwota zwrotu przez dłużników świadczeń alimentacyjnych (łącznie z ustawowymi odsetkami) wypłaconych na osoby uprawnione wyniosła **327 677 zł**, co stanowi **76,08 %** w stosunku do wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2023 r.

Tabela 17, Wydatki na fundusz alimentacyjny w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w złotych)
1.	FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	1 036	430 713*
	RAZEM	1 036	430 713*

Źródło: opracowanie własne

* Wydatki w kwocie 430 713 zł zostały pomniejszone o kwotę 2 435 zł tytułem zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za 2023 r.

Od 01 stycznia 2017r. obowiązuje **ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”** (tekst jednolity Dz.U. z 020r. poz. 1329) z wyjątkiem art. 7, art. 12 i art. 18 pkt 3 i 4, które weszły w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przyznaje się **jednorazowe świadczenie z tytułu**

urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, przysługuje się na dziecko, **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.** Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu bez względu na dochód.

Koszty obsługi omawianego świadczenia wynoszą 3% otrzymanej dotacji na jednorazowe świadczenie.

Tabela 18, Wydatki na świadczenia "Za życiem" w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w zł)
1.	ZA ŻYCIEM	5	20 000
	RAZEM	5	20 000

Źródło: opracowanie własne

Koszty obsługi świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, funduszu alimentacyjnego wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia rodzinne oraz na składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Koszt obsługi świadczenia rodzicielskiego wynosi 30 zł od wydanej decyzji administracyjnej, w sprawie świadczenia rodzicielskiego. Kwota wydatków na koszty związane z obsługą była wyższa niż wysokość otrzymanej dotacji od wojewody na ten cel.

Kwota wydatków na koszty obsługi w ramach zadań zleconych wyniosła **224 928 zł**, natomiast brakującą kwotę w wysokości **234 688 zł** zabezpieczono ze środków własnych gminy. Łącznie koszty obsługi wyniosły **459 616 zł.**

Od 01 kwietnia 2016r. obowiązuje **ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 ze zm.) z wyjątkiem art. 53 omawianej ustawy, który wszedł w życie z dniem 17 lutego 2016r.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE przysługuje matce albo ojcu do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia, w wysokości

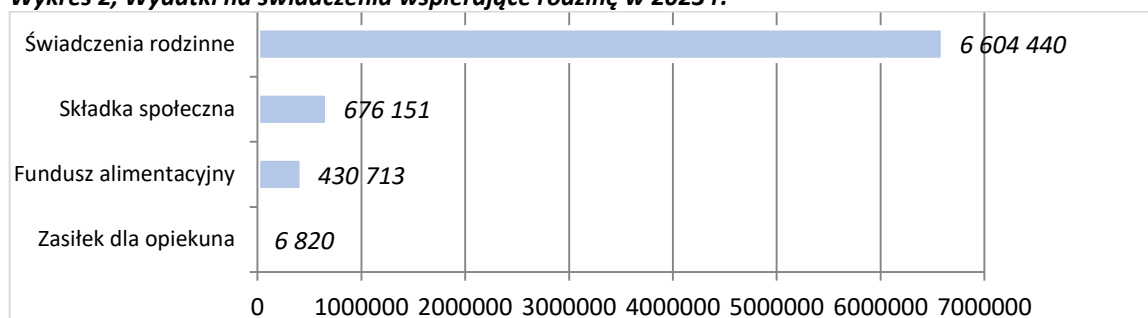
logo programu

500 zł miesięcznie na dziecko. Kwota obowiązująca do dnia 31 grudnia 2023 r.

W 2023 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **168 428 zł**, z czego koszty obsługi powyższego zadania w 2023 r. wyniosły **4 644 zł**. W 2023 r. wypłacono **329** świadczeń wychowawczych na łączną kwotę **163 784 zł**. W 2023 r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze na kwotę **3 540 zł**.

Od 1 stycznia 2022 r. nastąpiła **zmiana** podmiotu obsługującego świadczenia, zmiana zasad składania wniosku o świadczenie oraz zmiana sposobu wypłaty środków beneficjentom. Obsługą i wypłatą świadczeń zajął się **ZUS**, a środki są przekazywane świadczeniobiorcom wyłącznie bezgotówkowo. Realizacją przyznanych świadczeń wychowawczych na okres od dnia 01 czerwca 2021r. do dnia 31 maja 2022 r. zajmował się Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku.

Wykres 2, Wydatki na świadczenia wspierające rodzinę w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne

9. REALIZACJA DZIAŁAŃ OSŁONOWYCH W RAMACH RZĄDOWEJ TARCZY ENERGETYCZNEJ

W 2022 r. wprowadzono Rządową Tarczę Energetyczną, którą przyjęto szereg ustaw w postaci dodatków dla gospodarstw domowych:

- ustawa z dnia 05 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym,
- ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Dodatkowe zadania wynikające z tarczy zostały zlecone do realizacji przez tut. ośrodek, poniżej przedstawiamy liczby obrazujące skalę tych zadań

9.1 DODATEK ELEKTRYCZNY

DODATEK ELEKTRYCZNY
dla gospodarstw domowych ogrzewających się prądem.

W wysokości:

- 1000 zł** dla zużywających do 5 MWh energii elektrycznej rocznie
- 1500zł** dla zużywających powyżej 5 MWh energii elektrycznej rocznie

Tarcza Solidarnościowa

W dniu 17 października 2022 r. została ogłoszona **ustawa z dnia 07 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej** (Dz. U z 2022 r. poz. 2127 z późn. zm.).

Dodatek elektryczny przysługuje odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w rozumieniu art. 3 pkt 13b ustawy – Prawo energetyczne, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną, i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, do

dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

W przypadku gdy gospodarstwo domowe zamieszkuje pod adresem zamieszkania, w którym jest wykorzystywana energia elektryczna pochodząca z mikroinstalacji, w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o odnawialnych źródłach energii, która jest rozliczana zgodnie z zasadami określonymi w art. 4 tej ustawy, dodatek elektryczny nie przysługuje.

Przez gospodarstwo domowe rozumie się:

- 1) osobę fizyczną samotnie zamieszkujejącą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo
- 2) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujejące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosi **1 000 złotych**.

W przypadku gdy zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. wyniosło więcej niż 5MWh, dodatek elektryczny wynosi **1 500 zł**.

W 2023 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **110 669 zł**, z czego koszty obsługi powyższego zadania w 2023 r. wyniosły **2 169 zł** (koszty obsługi zadania wynoszą 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie). W 2023 r. wypłacono dodatki elektryczne na łączną kwotę **108 500 zł**.

Tabela 19, Wydatki na świadczenie "Dodatek elektryczny" w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w złotych)
1.	DODATEK ELEKTRYCZNY	32	32 000
2.	DODATEK ELEKTRYCZNY PODWYŻSZONY	51	76 500
	RAZEM	83	108 500

Źródło: opracowanie własne

9.2 DODATEK WĘGLOWY

Od 12 sierpnia 2022 r. obowiązuje **ustawa z dnia 05 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym** (Dz. U z 2023 r. poz. 1630 z późn. zm.).

Dodatek węglowy przysługuje osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek,

koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Przez paliwa stałe rozumie się węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego.

Przez gospodarstwo domowe rozumie się:

- 1) osobę fizyczną samotnie zamieszkujejącą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo
- 2) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujejące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Dodatek węglowy dla gospodarstwa domowego **wynosi 3 000 zł**.

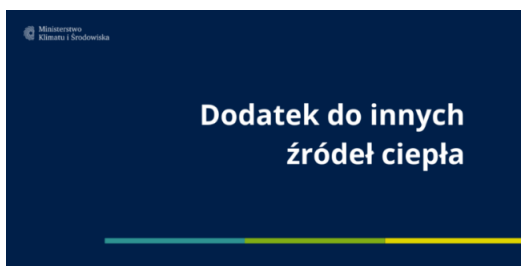
W 2023 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **107 100 zł**, z czego koszty obsługi powyższego zadania w 2023 r. wyniosły **2 100 zł** (koszty obsługi zadania wynoszą 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie). W 2023 r. wypłacono dodatki węglowe na łączną kwotę **105 000 zł**.

Tabela 20, Wydatki na świadczenie "Dodatek węglowy" w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w zł)
1.	DODATEK WĘGLOWY	35	105 000
	RAZEM	35	105 000

Źródło: opracowanie własne

9.3 DODATEK DO INNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

Od 20 września 2022 r. obowiązuje **ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw** (Dz. U z 2022 r. poz. 1967 z późn. zm.).

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego

jest:

- 1) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- 2) kocioł gazowy zasilany gazem skroplonym LPG, albo
- 3) kocioł olejowy

zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o **centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r.**, albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Przez gospodarstwo domowe rozumie się:

- 1) osobę fizyczną samotnie zamieszkujejącą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo
- 2) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujejące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosi:

- 1) **3 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 2) **1 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 3) **500 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 4) **2 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

W 2023 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **9 180 zł**, z czego koszty obsługi powyższego zadania w 2023 r. wyniosły **180 zł** (koszty obsługi zadania wynoszą 2% łącznej kwoty środków wypłaconych przez gminę). W 2023 r. wypłacono dodatki dla gospodarstw domowych na łączną kwotę **9 000 zł**.

Tabela 21, Wydatki na "Dodatek dla gospodarstw domowych" w 2023 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w złotych)
1.	DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH – PELLET LIB INNA BIOMASA	2	6 000
2.	DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH – DREWNO KAWAŁKOWE	1	1 000
3.	DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH – OLEJ OPAŁOWY	1	2 000
4.	DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH – GAZ LPG	0	0
	RAZEM	4	9 000

Źródło: opracowanie własne

9.4. WERYFIKACJA WNIOSKU O PREFERENCYJNY ZAKUP PALIWA STAŁEGO DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Zapisy ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2236) umożliwiły osobom spełniającym warunki do otrzymania **dotatku węglowego** zakup od gminy Więcbork węgla po preferencyjnej cenie nie wyższej **niż 2 000 zł za tonę.**

Węgiel po preferencyjnej cenie mogła zakupić osoba fizyczna z gospodarstwa domowego, uprawniona według ustawy do dotatku węglowego, w dwóch partiach:

1. 1 500 kg – do dnia 31 grudnia 2022 r.;
2. 1 500 kg – od dnia 1 stycznia 2023 r.

W przypadku gdy do dnia 31 grudnia 2022 r. nie dokonano zakupu paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego albo dokonano takiego zakupu w ilości mniejszej niż 1,5 tony, to ilość paliwa stałego niezakupionego w ramach limitu na rok 2022 powiększał limit określony na rok 2023.

W 2023 r. wpłynęło **289 wniosków** o zakup preferencyjny paliwa stałego – węgla dla gospodarstwa domowego, wobec których wydano adekwatne informacje uprawniające mieszkańców gminy do zakupu w wyznaczonych punktach wnioskowanego węgla. Mieszkańcy gminy Więcbork zawnioskowali o zakup łącznie **495,50 ton węgla** (tj. 266,5 ton orzechu i 229 ton groszku).

10. ORGANIZACJA PRACY I KADRA

10.1 ORGANIZACJA PRACY

Ośrodek Pomocy Społecznej powołany został w 1990 r. Posiada statut i regulamin organizacyjny, jest samodzielną gminną jednostką organizacyjną podporządkowaną bezpośrednio Burmistrzowi Więcborka. Podstawą gospodarki finansowej OPS jest roczny plan finansowy, sporządzany na rok budżetowy, zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową.

Podstawy funkcjonowania ośrodka:

1. Uchwała X/59/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Więcborku z dnia 10 kwietnia 1990 r. **powołująca ośrodek pomocy społecznej**;
2. **Statut** przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Więcborku;
3. **Regulamin organizacyjny** przyjęty Zarządzeniem Dyrektora MGOPS i zatwierdzony przez Burmistrza Więcborka.

Dokumenty strategiczne i programowe:

1. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2022 – 2031** przyjęta uchwałą Nr XL/292/21 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 listopada 2021 r.,

2. **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na okres 01.04.2022-31.12.2025**, przyjęty Uchwałą Nr XLIV/319/22 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 marca 2022r.;
3. **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2023 – 2027** został przyjęty Uchwałą nr LIII/385/22 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 listopada 2022 r.
4. **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023**, przyjęty Uchwałą nr XXIII/158/20 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 2 września 2020 r.
5. **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026**, przyjęty Uchwałą nr LXV/451/23 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 27 września 2023 r.

W 2023 r. Dyrektor MGOPS wydał łącznie **21 zarządzeń, w tym 15 dotyczących organizacji pracy Ośrodka i 6 zarządzeń finansowych.**

Świadczenia z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego realizowane są w stosownych systemach informatycznych zatwierdzanych przez MRiPS. Część rodzinnych wywiadów środowiskowych przeprowadzono w formie elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnionego bezpłatnie przez MRiPS pn. **WYWIAD Plus**. Weryfikacja świadczeniobiorców następowała poprzez system informacyjno-usługowy **emp@tia**. Pracownicy tut. ośrodka korzystali również z Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (**SEPI**) będącej kompleksowym rozwiązaniem informatycznym umożliwiającym podmiotom administracji publicznej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji, w wyniku czego nastąpiło skrócenie czasu oczekiwania na dokumenty z PUP w Sępólnie Krajeńskim.

10.2 ZASOBY KADROWE

MGOPS w Więcborku, wg stanu na dzień 31.12.2023 r. zatrudniał ogółem **58 osób** (2022: 62 osoby), tj.:

- **53 osoby** w ośrodku pomocy społecznej (tj. 51,13 etatów), w tym 1 osobę zatrudniono w celu zastępstwa pracownika długotrwale nieobecnego;
- **5 osób** w świetlicy środowiskowej (tj. 4,5 etatu).

Wśród tych osób:

- 2 osoby to kadra zarządzająca (dyrektor, zastępca dyrektora),
- 5 osób to kierownicy (kierownicy działów oraz kierownik placówki wsparcia dziennego),
- 9 osób to pracownicy socjalni, w tym 1 osoba zatrudniona w celu zastępstwa pracownika długotrwale nieobecnego (7 osób realizowało zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, 1 osoba realizowała zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- 15 osób to opiekunki,
- 3 osoby to asystenci rodziny,
- 4 osoby to wychowawcy w świetlicy środowiskowej,
- 20 osób to pozostali pracownicy.

Spośród zatrudnionych pracowników:

- 35 posiada wykształcenie wyższe,
- 17 posiada wykształcenie średnie,
- wśród pracowników 6 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

W 2023 r. pracownicy MGOPS brali udział w 50 różnych formach rozwojowych. Przeszkolonych zostało 31 pracowników.

W celu wykonywania zadań nałożonych na tut. ośrodek wzorem lat ubiegłych, dodatkową współpracę podjęto z **29 osobami** w ramach **umowy zlecenia** (przy czym okres świadczenia usług przez poszczególnych zleceniobiorców był różny w zależności od rodzaju wykonywanych zadań), w ramach umowy zlecenie zatrudniono np. 20 asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością, 4 specjalistów wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W 2023 r. wypłacono:

- 6 uprawnionym osobom **nagrody jubileuszowe**,
- 2 osobom **odprawę w związku z przejściem na emeryturę**.

MGOPS jest **zwolniony** z wpłat na rzecz PFRON z uwagi na zatrudnianie **5 osób z niepełnosprawnością**.

Ponadto w 2023 r. nawiązano współpracę w ramach **11 umów z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą**, którzy świadczyli różnorakie usługi na zlecenie ośrodka, m. in. obsługa prawna w MGOPS, obsługa informatyczna w MGOPS, usługi polegające na świadczeniu przez psychologa specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi zamieszkujących na terenie gminy Więcbork, przeprowadzenie zajęć z zakresu kultury fizycznej dla uczestników ośrodka wsparcia działającego jako Klub Samopomocy pn. Klub Senior+, poprowadzenie grupy wsparcia dla osób zagrożonych lub doznających przemocy.

Dodatkowo zawarto **7 umów partnerskich/porozumień o współpracy**, w większości z podmiotami lokalnymi w celu wspólnej realizacji konkretnych przedsięwzięć (m. in. Wieczór Seniora, Piknik przyjaźni) bądź stałej współpracy w zakresie realizowanych zadań Ośrodka.

10.3 BUDŻET MGOPS

Zgodnie z planem finansowym, na dzień 31.12.2023 r. dysponowano **łącną kwotą 17 304 358 zł (2022: 30 963 011 zł; 2021: 27 366 559 zł; 2020: 27 235 746 zł)**. Plan zrealizowano w **99,96%**.

Tabela 22, Źródła finansowania wydatków w 2023 r.

Źródło finansowania	Realizacja wydatków (w zł)		% udziału		Wzrost/spadek w % (2022/2023)
	2022	2023	2022	2023	
Środki z budżetu państwa (w tym dotacje celowe)	15 134 257	9 536 089	49,77	56,61	-36,99
Środki z budżetu gminy	6 011 417	6 905 727	19,77	40,99	+14,88
Europejski Fundusz Społeczny	139 874	44 789	0,46	0,26	-67,98
Fundusz Pracy	7 500	33 395	0,02	0,20	+345,27
Fundusz Pomocy	564 395	99 575	1,86	0,59	-82,36
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (dodatek węglowy, dodatek dla gospodar domowych, dodatek energetyczny)	8 552 684	226 949	28,12	1,35	-97,35
PLAN FINANSOWY - ŁĄCZNIE	30 410 127	16 846 524	100	100	-44,60
Środki poza planem finansowym – Fundusz Solidarnościowy, tj. Program AOON	487 385	646 672	-	-	+32,68
PODSUMOWANIE	30 897 512	17 493 196	-	-	-43,38

Źródło: opracowanie własne

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MGOPS w 2023 r. w ogólnym planie finansowym zdecydowanie zaakcentował dominację środków z budżetu państwa.

10.4. POSTĘPOWANIA W RAMACH USTAWY PZP

Dla pełnej i prawidłowej realizacji zadań, ośrodek pomocy społecznej w roku 2023 przeprowadził jedno postępowanie wynikające z ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. 2023 poz. 1605 ze zm.).

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. 2023 poz. 1605 ze zm.) oraz na zasadach określonych w „Regulaminie udzielania zamówień publicznych”, przyjętego Zarządzeniem Nr DO.021.1.2021 Dyrektora MGOPS w Więcborku z dnia 4 stycznia 2021 r. zawarta została **jedna umowa** na świadczenie usług restauracyjnych dla klientów Ośrodka.

MGOPS w Więcborku realizuje również **zamówienia na dostawy, usługi i roboty budowlane, których wartość nie przekracza 130 000 złotych w oparciu o „Regulamin udzielania zamówień, których wartość nie przekracza równowartości kwoty 130 000 zł netto”** wprowadzony Zarządzeniem Nr DO.021.2.2021 Dyrektora MGOPS w Więcborku z dnia 4 stycznia 2021 r.

Zgodnie z procedurami określonymi w w/w regulaminie w 2023 r. przeprowadzano:

1. **2 postępowania** w trybie rozeznania rynku dla zamówień powyżej 30 000 zł do 90 000 zł.
2. **0 (zero) postępowań** w trybie zapytania ofertowego dla zamówień powyżej 90 000 zł jednak nieprzekraczających 130 000 zł.

Większość zamówień publicznych w 2023 r. nie przekraczała szacunkowej wartości **30 000 zł**, w związku z czym nie stosowano postanowień omawianego Regulaminu (co umożliwia §4 pkt 3 niniejszego Regulaminu). **Wydatki dokonywano w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem 2 zasad:**

1. uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
2. optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Nadmienia się, że w siedmiu przypadkach Dyrektor Ośrodka, na uzasadniony wniosek pracownika odpowiedzialnego za określone zadanie, wyraził zgodę na udzielenie zamówienia konkretnemu wykonawcy bez konieczności stosowania procedury określonej w „Regulaminie udzielania zamówień, których wartość nie przekracza równowartości kwoty 130 000 zł netto” (co umożliwia §4 pkt 24 oraz §4 pkt 29 omawianego Regulaminu).

10.5. SKARGI I WNIOSKI

W 2023 r. wniesiono **jedną** skargę w stosunku do wydanej przez Burmistrza Więcborka/MGOPS w Więcborku niesatysfakcjonującej odpowiedzi zainteresowanemu podmiotowi.

Postępowanie wyjaśniające prowadził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy, analizując szczegółowo działania Burmistrza Więcborka/MGOPS w Więcborku, w wyniku czego Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2023 r. (Sygn.akt II SA/BD 393/23) **odrzucono skargę.**

10.6. KONTROLE MERYTORYCZNO-FINANSOWE

W 2023 r. w MGOPS w Więcborku nie przeprowadzono żadnej bezpośredniej kontroli merytoryczno-finansowej.

11. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2024

I. POTRZEBY W ZAKRESIE ZMIAN ORGANIZACYJNO-PRAWNYCH FUNKCJONOWANIA JEDNOSTKI:

1. dalsze działania zmierzające do utworzenia „CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W WIĘCBORKU”, jako podmiotu odpowiedzialnego za rozwój różnorodnych usług społecznych na poziomie lokalnym (projekt złożony do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu aktualnie znajduje się na etapie oceny merytorycznej).

Projekt zakłada rozwój usług społecznych dla niesamodzielnych mieszkańców gminy Więcbork, tj. uruchomienia specjalistycznych usług opiekuńczych, utworzenia Mieszkań Wspomaganych, uruchomienie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, rozwój usług sąsiedzkich;

2. uregulowanie **kwestii prawnej** korzystania z nieruchomości:

- przy ul. Pocztovej 16 – siedziba Świetlicy Środowiskowej „UŚMIECH” w Więcborku,
- przy ul. Mickiewicza 22a – siedziba MGOPS;

Obecny stan prawny uniemożliwia przeprowadzenie jakichkolwiek samodzielnych inwestycji przez MGOPS.

II. POTRZEBY, W ZAKRESIE REMONTÓW, MODERNIZACJI I ADAPTACJI:

1. dalsze działania w zakresie planowanej inwestycji pn. „CENTRUM WSPARCIA RODZINY” obejmującej utworzenie, m.in.:

- nowej siedziby Świetlicy Środowiskowej UŚMIECH;
- Mieszkań Wspomaganych.

III. POTRZEBY, W ZAKRESIE PODNOSZENIA JAKOŚCI USŁUG:

1. zabezpieczenie środków finansowych na bieżącą i skuteczną realizację zadań przez MGOPS;
2. zapewnienie odpowiedniej liczby pracowników wraz adekwatnym wykształceniem i kwalifikacjami oraz z odpowiednimi kompetencjami do realizacji zadań nałożonych na ośrodek;
3. dalsza praca nad skuteczniejszymi metodami świadczenia **pracy socjalnej**;
4. doskonalenie zakresu i skuteczności **współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami**, w szczególności w zakresie interdyscyplinarnego rozwiązywania kwestii przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom;
5. rozwój dostępności usług społecznych skierowanych do rodzin z problemem opiekuńczo-wychowawczym:
  - rozwój systemu wsparcia dla rodziny w środowisku lokalnym w formie **rodzin wspierających**;

- dofinansowanie zadań z zakresu wspierania rodziny „**Program asystent rodziny na rok 2024**”;
  - wprowadzenie do ogólnego stosowania **standardów ochrony małoletnich w Świetlicy Środowiskowej UŚMIECH w Więcborku**;
6. rozwój dostępności usług społecznych skierowanych do ofiar przemocy domowej:
- dofinansowanie zadań z zakresu **przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach, w ramach programu osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”**;
  - dalsza współpraca asystentów rodziny z przedstawicielami innych instytucji zajmujących się pomocą i wsparciem rodziny;
7. rozwój dostępności usług społecznych skierowanych do osób niesamodzielnych, np.:
- usług „asystencji osobistej”, w ramach wdrażanego programu „**Asystent Osobisty Osób Niepełnosprawnych**” – finansowanego z Funduszu Solidarnościowego – edycja 2024;
  - usług „teleopieki” w ramach projektu „**Kujawsko-Pomorska Teleopieka – etap I**” na lata 2024 – 2026” współfinansowanego z Funduszy Europejskich;
  - „usług sąsiedzkich”, w ramach rządowego programu „**Korpus Wsparcia Seniorów**” edycja 2024;
  - *utworzenie dodatkowych miejsc w nowych klubach seniora, np. na obszarach wiejskich w ramach współpracy z Lokalną Grupą Działania „Nasza Krajna” z Sępólna Krajeńskiego*;
  - *pomocy żywnościowej w ramach współpracy z Caritas Diecezji Bydgoskiej w zakresie projektu „Pomoc Żywnościowa 2023–2027 – Podprogram 2023”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus*;
  - usług „asystencji osobistej”, w ramach wdrażanego programu resortowego „**Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością**” dla Organizacji Pozarządowych” – edycja 2024;
8. rozwój dostępności usług społecznych skierowanych do osób nieaktywnych zawodowo, np.:
- utworzenie „**Klub Integracji Społecznej w Więcborku**” w ramach projektu współfinansowanego z Funduszy Europejskich którego wnioskodawcą jest Fundacja Gospodarcza PRO EUROPA w Toruniu;
9. lobbowanie w zakresie uruchomienia na terenie gminy/powiatu brakujących **usług opieki długoterminowej systemu ochrony zdrowia** (np. zakładów opiekuńczo-leczniczych oraz pielęgnacyjno-opiekuńczych);

IV. POTRZEBY SZKOLENIOWE:

1. sukcesywne przygotowywanie personelu MGOPS do **procesu deinstytucjonalizacji**;
2. systematyczne doskonalenie zawodowe kadry OPS, w szczególności w zakresie **metodyki pracy socjalnej oraz** podnoszenie kwalifikacji i kompetencji personelu asystencko-opiekuńczego;
3. podnoszenie kompetencji zawodowych asystentów rodziny, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz GKRPA;
4. doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi procedurę NK (interdyscyplinarne podejście do rozwiązania problemu, szukanie i wdrażanie w życie nowych rozwiązań mających na celu jak najbardziej efektywną pomoc na rzecz rodzin dotkniętych przemocą);
5. przeprowadzenie szkolenia dla pracowników socjalnych i dzielnicowych z zakresu przepisów prawa, celem podniesienia kompetencji w ramach realizacji procedury NK i integracji osób świadczących wsparcie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. POTRZEBY W ZAKRESIE WZROSTU WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW MGOPS;

VI. ZABEZPIECZENIE ODPOWIEDNICH ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH NA BIEŻĄCE POKRYWANIE KOSZTÓW POBYTU OSÓB SKIEROWANYCH DO DPS ORAZ DZIECI W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH W ZWIĄZKU ZWIĘKSZONYMI KOSZTAMI ZATRUDNIENIA PERSONELU PLACÓWEK JAK I WZROSTEM CEN MEDIÓW.

ZAŁĄCZNIKI

10.1 WYKONANIE BUDŻETU MGOPS W WIĘCORKU W 2023 R.

Dział	Rozdział	§	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%
			OGÓŁEM	17.304.358,62	16.846.523,79	97,35
754			BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	61.592,00	61.592,00	100,00
	75495		Pozostała działalność	61.592,00	61.592,00	100,00
		3280	Świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy	61.320,00	61.320,00	100,00
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	272,00	272,00	100,00
851			OCHRONA ZDROWIA	384.895,00	360.400,71	93,64
	85117		Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	26.500,00	26.304,03	99,26
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	26.500,00	26.304,03	99,26
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	358.395,00	334.096,68	93,22
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	121.400,00	121.400,00	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	21.200,00	21.200,00	100,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	2.995,00	2.995,00	100,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	47.580,00	46.670,00	98,09
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	51.000,00	43.508,92	85,31
		4220	Zakup środków żywności	11.000,00	9.857,88	89,62
		4260	Zakup energii	14.920,00	11.706,88	78,46
		4300	Zakup usług pozostałych	61.110,00	54.288,60	88,84
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	3.000,00	1.587,96	52,93
		4430	Różne opłaty i składki	1.000,00	558,94	55,89
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	4.190,00	1.980,00	47,26
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1.000,00	543,50	54,35
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	18.000,00	17.799,00	98,88
852			POMOC SPOŁECZNA	6.788.488,62	6.620.639,82	97,53
	85202		Domy pomocy społecznej	1.244.758,00	1.240.009,95	99,62
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	1.244.758,00	1.240.009,95	99,62
	85203		Ośrodki wsparcia	21.920,00	20.261,72	92,43
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	960,00	960,00	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5.870,00	4.780,92	81,45
		4220	Zakup środków żywności	1.330,00	935,35	70,33
		4300	Zakup usług pozostałych	13.760,00	13.585,45	98,73
	85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	37.450,00	34.259,91	91,48
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	3.752,80	3.043,91	81,11
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	655,20	531,44	81,11
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	92,00	74,56	81,04
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	11.760,00	10.640,00	90,48
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.000,00	1.000,00	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	20.190,00	18.970,00	93,96
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	28.069,00	27.988,95	99,71
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	28.069,00	27.988,95	99,71
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	285.277,00	262.947,15	92,17
		3110	Świadczenia społeczne	280.755,00	258.425,99	92,05
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	4.522,00	4.521,16	99,98
	85216		Zasiłki stałe	330.063,00	326.246,57	98,84

		3110	Świadczenia społeczne	330.063,00	326.246,57	98,84
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	4.150.109,00	4.062.404,62	97,89
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	20.000,00	19.998,41	99,99
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	1.500,00	1.455,28	97,02
		3110	Świadczenia społeczne	19.900,00	19.900,00	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	2.882.715,40	2.850.327,07	98,88
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	193.794,60	193.794,60	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	504.600,00	497.164,99	98,53
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	60.800,00	49.185,14	80,90
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	96.472,63	88.999,90	92,25
		4260	Zakup energii	29.000,00	24.712,92	85,22
		4270	Zakup usług remontowych	57.000,00	52.121,65	91,44
		4280	Zakup usług zdrowotnych	6.000,00	4.496,00	74,93
		4300	Zakup usług pozostałych	145.400,00	133.549,12	91,85
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	6.000,00	5.167,61	86,13
		4410	Podróże służbowe krajowe	28.600,00	25.966,56	90,79
		4430	Różne opłaty i składki	3.800,00	2.864,97	75,39
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	81.926,37	81.926,37	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	7.200,00	5.688,75	79,01
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	5.400,00	5.085,28	94,17
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	120.390,00	119.550,08	99,30
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	101.540,00	101.540,00	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4.180,00	4.177,52	99,94
		4300	Zakup usług pozostałych	8.670,00	8.670,00	100,00
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	6.000,00	5.162,56	86,04
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	420.384,00	416.109,75	98,98
		3110	Świadczenia społeczne	420.000,00	415.853,75	99,01
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	384,00	256,00	66,67
	85295		Pozostała działalność	150.068,62	110.861,12	73,87
		3110	Świadczenia społeczne	147.240,00	108.032,50	73,37
		4219	Zakup materiałów i wyposażenia	1.138,54	1.138,54	100,00
		4367	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1.028,62	1.028,62	100,00
		4369	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	661,46	661,46	100,00
853			POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	395.354,00	271.933,44	68,78
	85395		Pozostała działalność	395.354,00	271.933,44	68,78
		3110	Świadczenia społeczne	343.500,00	222.500,00	64,77
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	1.200,00	1.200,00	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1.950,00	1.798,00	92,21
		4017	Wynagrodzenia osobowe pracowników	36.416,99	36.416,99	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	342,00	313,92	91,79
		4117	Składki na ubezpieczenia społeczne	6.358,31	6.358,31	100,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	48,00	44,05	91,77
		4127	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	892,18	892,18	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4.500,00	2.280,00	50,67
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	30,00	13,47	44,90
		4717	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	92,52	92,52	100,00
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	24,00	24,00	100,00
855			RODZINA	9.674.029,00	9.531.957,82	98,53
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	8.406.064,00	8.350.145,39	99,33

		3110	Świadczenia społeczne	7.209.771,10	7.209.734,99	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	398.741,20	352.725,13	88,46
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	26.474,80	26.474,80	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	748.026,38	741.205,99	99,09
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	8.846,55	7.047,21	79,66
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	990,47	719,98	72,69
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	10.451,71	10.451,71	100,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	500,00	0,00	0,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	2.261,79	1.785,58	78,95
	85504		Wspieranie rodziny	645.250,00	574.497,28	89,03
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	600,00	598,89	99,82
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	438.265,61	395.775,09	90,30
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	31.734,39	31.734,39	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	76.100,00	73.685,85	96,83
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	10.200,00	9.007,54	88,31
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	51.840,00	32.662,50	63,01
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	60,00	55,90	93,17
		4280	Zakup usług zdrowotnych	843,77	468,00	55,47
		4300	Zakup usług pozostałych	5.940,00	4.459,10	75,07
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1.200,00	1.111,40	92,62
		4410	Podróże służbowe krajowe	11.500,00	10.165,09	88,39
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	13.790,53	13.790,53	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2.710,00	983,00	36,27
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	465,70	0,00	0,00
	85508		Rodziny zastępcze	197.900,00	185.639,31	93,80
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	197.900,00	185.639,31	93,80
	85510		Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	256.300,00	253.163,08	98,78
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	256.300,00	253.163,08	98,78
	85513		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	136.533,00	136.531,52	100,00
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	136.533,00	136.531,52	100,00
	85595		Pozostała działalność	31.982,00	31.981,24	100,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	31.102,00	31.101,29	100,00
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	880,00	879,95	99,99

Źródło: opracowanie własne